

HANNE BALSBY THINGHOLM
DAVID REIMER
TINA BERING KEIDING
JANE LISBETH DUE
EMIL SMITH

NAVIGATING IN HIGHER EDUCATION - NIHE

ET BLIK FRA STUDERENDE OG
UNDERVISERE PÅ FAGLIGE, SOCIALE
OG PERSONLIGE PERSPEKTIVER PÅ
UNDERVISNINGEN

AARHUS UNIVERSITET

Hanne Balsby Thingholm, David Reimer, Tina Bering
Keiding, Jane Lisbeth Due og Emil Smith

Navigating in Higher Education – NiHE

Et blik fra studerende og undervisere på
faglige, sociale og personlige perspektiver på
undervisningen

Aarhus Universitet, 2016

Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier (CUDiM)
og Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse (DPU)

Titel:

Navigating in Higher Education – NiHE
Et blik fra studerende og undervisere på faglige,
sociale og personlige perspektiver på undervisningen

Forfattere:

Hanne Balsby Thingholm, David Reimer, Tina Bering Keiding,
Jane Lisbeth Due og Emil Smith

Udgivet af:

Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier (CUDiM)
i samarbejde med Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse (DPU)
Aarhus Universitet, 2016

© 2016, forfatterne

ISBN:

978-87-7684-695-4 (E-udgave)

Indhold

1	RESUME	5
2	FORMÅL.....	7
3	LÆSEVEJLEDNING	8
4	UNDERSØGELSENS METODERAMME OG DATAGRUNDLAG	10
4.1	DATAINDSAMLING	11
4.2	SVARPROCENT OG FRAFALD	11
4.3	DATABEHANDLING.....	12
5	BAGGRUNDSKARAKTERISTIKA	14
5.1	STUDERENDE	14
5.2	UNDERVISERE	18
5.3	OPSAMLING	19
6	FAGLIGT PERSPEKTIV	21
6.1	DELTAGELSE	21
6.2	FAGLIGT NIVEAU	25
6.3	EKSAMEN	28
6.4	OPSAMLING	32
7	SOCIALT PERSPEKTIV	34
7.1	STUDIEGRUPPER	34
7.2	OPSAMLING	37
8	PERSONLIGT PERSPEKTIV	39
8.1	FORBEREDELSE	39
8.2	STRUKTUR	42
8.3	STUDIESTØTTE	45
8.4	OPSAMLING	46
9	SAMLENDE PERSPEKTIVER	48
10	OVERSIGT OVER FIGURER OG TABELLER	49
11	REFERENCER	51
12	APPENDIX	53

1 Resume

Denne rapport er skrevet på baggrund af spørgeskemaundersøgelsen – Navigating in Higher Education (NiHE) – der rummer besvarelser fra 1410 bachelorstuderende og 283 undervisere fordelt på ni uddannelser fra Aarhus Universitet: Uddannelsesvidenskab, Historie, Nordisk sprog og litteratur, Informationsteknologi, Biologi, Fysik, Medicin, Odontologi og Folkesundhedsvidenskab. NiHE undersøgelsen er gennemført i efteråret 2015 og vinter 2016, og den har til formål at generere data til almen undervisningsudvikling og rummer derfor både faglige, sociale og personlige perspektiver på undervisning.

Undervisning og læring betragtes som relationelle begreber med en stærk sammenhængskraft, og undersøgelsen er derfor designet med et dobbelt blik, hvilket giver mulighed for at sammenligne underviserens og de studerendes blik på forskellige elementer vedrørende undervisning. Nedenfor gengives i opsummeret form nogle af undersøgelsens forskelle og ligheder, der er interessante i en didaktisk udviklingssammenhæng:

- Stort set alle studerende (97%) vælger deres studie af interesse, hvilket også er underviserens opfattelse. Stort set alle (95%) forventer at gennemføre deres studie, selv om ca. hver femte også tvivler på, om de er fagligt dygtige nok til at gennemføre.
- Kun ca. hver anden studerende stiller spørgsmål, hvis der er noget vedkommende er i tvivl om, og der tegner der sig et billede af, at både spørgelysten og interessen for det faglige falder i løbet af uddannelsen.
- Langt de fleste undervisere (89%) er enige i, at de tydeligt definerer læringsmål i undervisningen, men kun 59% af de studerende er enige i, at underviserne gør det.
- I gennemsnit er 28% af de studerende ofte på sociale medier eller på internettet i undervisningen, hvilket forstyrrer halvdelen af underviserne. På trods af, at brugen af sociale medier forstyrrer deres undervisning, er det kun hver femte underviser, der aktivt frabeder sig, at de studerende har privat mediebrug i undervisningen.
- I gennemsnit er ca. to ud af tre studerende (62%) enige i, at eksamen hjælper med at fokusere på det vigtigste i faget, men kun lidt over halvdelen (53%) er enige i, at underviserne tydeliggør hvilke dele af undervisningsindholdet, der indgår i eksamen.
- De studerende er i langt højere grad end underviserne enige i, at de afleverer grundigt gennearbejdede opgaver. I gennemsnit er under halvdelen (42%) af de studerende enige i, at underviserne giver hjælp til at skrive opgaver. Det er i gennemsnit også kun lidt over halvdelen af underviserne, der er enige i, at de bruger en del af deres undervisning på at understøtte de studerende i at skrive opgaver, mens to ud

af tre undervisere er i gennemsnit enige i, at de forklarer resultater fra prøver, eksamener og opgaver.

- I gennemsnit er de fleste studerende enige i, at de har en klar fornemmelse af, hvad deres studie går ud på, men kun to ud af tre (68%) mener, at de er gode til at strukturere deres studie, så de når det, de skal. Kun halvdelen (51%) af underviserne er enige i at de studerende er gode til at strukturere deres tid, og det varierer meget uddannelserne imellem, hvorvidt underviserne er enige i, at det er en del af deres opgave at understøtte de studerende i at strukturere deres studie.
- De fleste studerende (82%) angiver, at de ved, hvordan de skal forberede sig til undervisningen og ca. tre ud af fire (72%) vurderer, at de plejer at være velforberedte til undervisningen. Dette er i gennemsnit kun under halvdelen (43%) af underviserne enige i. Ca. tre ud af fire undervisere er enige i, at det er deres opgave at forklare de studerende, hvordan de skal forberede sig til undervisningen, mens stort set alle undervisere (94%) er enige i, at det er deres opgave at tydeliggøre, hvad der forventes af de studerende i undervisningen.

Projektgruppen takker studerende og undervisere ved Aarhus Universitet, der har deltaget i undersøgelsen.

2 Formål

Denne rapport præsenterer udvalgte resultater fra spørgeskemaundersøgelsen – Navigating in Higher Education (NiHE) - der er gennemført i et samarbejde med Center for Undervisningsudvikling og Digitale Medier (CUDiM) og Danmarks Pædagogiske Institut (DPU) – begge fra Aarhus Universitet, Faculty of Arts. Med undersøgelsens dobbelte blik fra både studerende og undervisere adskiller NiHE sig fra andre lignende undersøgelser, da det i en hvis udstrækning bliver muligt at *sammenligne* studerendes og underviseres oplevelser af undervisningen. NiHE undersøgelsen har til formål er at give et systematisk indtryk af, hvordan studerende og undervisere navigerer i deres studie og undervisning. Med andre ord, hvordan studerende og undervisere oplever særlige potentialer og udfordringer i forhold til deltagelse i og udbytte af deres læring og undervisning. Deltagelse i og udbytte af skal forstås bredt og ikke kun i forhold til effekt målt på karakterer men med fokus på overordnet at lykkes med sin uddannelse, både på det faglige, det sociale og det personlige plan. Data skal bruges af CUDiM til at understøtte udvikling af både undervisning generelt og ekstra-curriculære aktiviteter for de studerende.

Undersøgelsen er baseret på besvarelser af spørgeskemaer fra 1410 bachelorstuderende og 283 undervisere på følgende ni uddannelser på Aarhus Universitet:

- Uddannelsesvidenskab (Udd)
- Historie (Hist)
- Nordisk sprog og litteratur (Nor)
- Informationsteknologi (It)
- Biologi (Bio)
- Fysik (Fys)
- Medicin (Med)
- Odontologi (Odo)
- Folkesundhedsvidenskab (Folk)

Det dobbelte perspektiv, fra både studerende og undervisere, er valgt i et forsøg på at opnå viden om ligheder og forskelle i studerendes og underviseres oplevelser af potentialer og udfordringer knyttet til undervisningen. Dette er relevant, fordi forskning på området tydeligt viser, at undervisningen ofte fortolkes forskelligt af undervisere og studerende, og fordi en hvis overensstemmelse i forventningerne til undervisningen er afgørende for undervisningskvaliteten og de studerendes læringsudbytte (Entwistle, Skinner, Entwistle & Orr 2000).

3 Læsevejledning

Rapporten præsenterer udvalgte resultater af NiHE undersøgelsen, men samtlige spørgsmål og svar er gengivet i bilagsform. Bilag 1 indeholder de studerendes svar, og bilag 2 udgør undervisernes svar. Rapporten er en deskriptiv analyse og kan læses på flere måder. Herunder præsenteres tre mulige tilgange: fokuseret læsning, komparativ læsning og tematisk læsning.

- Fokuseret læsning: Man kan i læsning af rapporten fokusere på én af de ni uddannelser og i dét perspektiv få et indtryk af forholdet mellem undervisning og læring på netop den uddannelse.
- Komparativ læsning: Man kan i læsning af rapporten sammenligne udvalgte uddannelser, eksempelvis uddannelserne fra et fakultet, og i dét perspektiv få et indtryk af forskelle og ligheder mellem de udvalgte uddannelser.
- Tematisk læsning: Man kan i læsning af rapporten fokusere på et eller flere temaer og i dét perspektiv få et indtryk af forskelle og ligheder mellem eksempelvis tidsforbrug, adgangsgivende karakterer eller et andet tema.

Rapporten er struktureret med et indledende resume (afsnit 1), der opsummerer forskelle og ligheder ved udvalgte elementer vedrørende undervisning. Afsnit 2 beskriver formålet med undersøgelsen – datagenerering til undervisningsudvikling. Afsnit 3 udgør en læsevejledning med forslag til tre mulige tilgange til læsning af rapporten. Afsnit 4 beskriver undersøgelsens metoderamme og datagrundlag. Afsnit 5-8 præsenterer de udvalgte resultater, der er struktureret i følgende afsnit:

- Baggrundskarakteristika – studerende og undervisere
- Fagligt perspektiv – deltagelse, fagligt niveau, eksamen og opsamling
- Socialt perspektiv – studiegrupper og opsamling
- Personligt perspektiv – forberedelse, struktur, studiestøtte og opsamling

Afsnit 9 afrunder med samlende perspektiver, hvordan resultaterne kan inspirere til udvikling af undervisning i et didaktisk perspektiv, der fokuserer på større transparens i studiet og dermed et styrket og tydeligere blik på forholdet mellem undervisning og læring.

Den valgte struktur med et fagligt, socialt og personligt perspektiv på resultaterne, er begrundet i, at selv om undersøgelsen koncentrerer sig om oplevelser af selve undervisningen på universitetet og ikke aktiviteter udenfor universitet – studiejob, læsekredse, fretdagsbar el. lign. – så spørges der ikke kun ind til det faglige perspektiv men også det sociale og personlige perspektiv. Det betyder imidlertid ikke, at alle tre perspektiver er udtømmende beskrevet i rapporten, for det er de langt fra. Det betyder heller ikke, at perspekti-

verne ikke overlapper hinanden, for det gør de. Strukturen er valgt, da vi gerne vil understrege, at studerende såvel som undervisere navigerer både med og mod alle tre perspektiver.

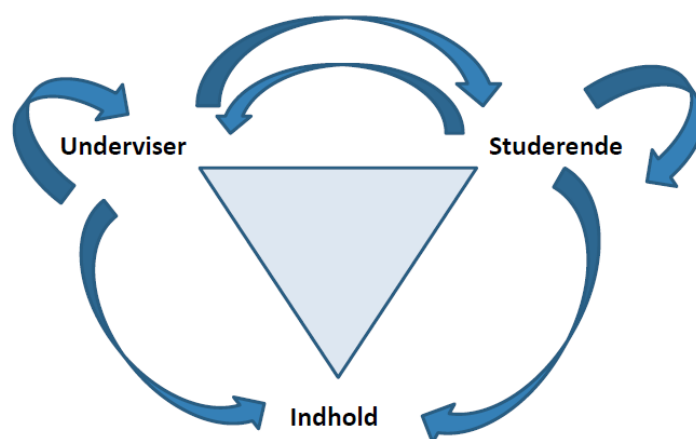
Hvert afsnit indledes med en kort introduktion af undertemaer. Generelt for rapporten gælder det, at resultaterne skal læses med det forbehold, at undersøgelsen består af to forskellige spørgeskemaundersøgelser, og at spørgsmålsformuleringerne ikke er præcis enslydende til studerende som til undervisere. Det er således ikke muligt i alle tilfælde at opnå en nøjagtig sammenligning mellem de to grupper.

Ved sammenligning er det derfor vigtigt at være opmærksom på spørgsmålsformuleringerne for begge grupper. Når en sammenligning er meningsfuld suppleres med *forskellen* på studerendes og underviseres svar i tabellen. Denne forskel udregnes ved at trække underviserens procentvise besvarelse fra de studerendes procentvise besvarelse. Således indikerer en positiv forskel, at de studerende er mere enige i udsagnet end underviserne, mens en negativ forskel indikerer, at underviserne er mere enige i udsagnet end de studerende. I rapporten er der løbende anvendt grønne farvekoder til at præsentere resultaterne. Den mørke grønne farve er brugt til de **studerendes resultater** og den lyse grønne farve er brugt til **underviserens resultater**. I nogle figurer eller tabeller præsenteres flere udsagn fra enten studerende eller undervisere, hvorfor der kan forekomme flere af den ene farve end den anden. Når der rapporteres et gennemsnit i en tabel, er tallet beregnet, så det repræsenterer gennemsnit over alle ni uddannelser¹. I rapporten gengives i procent hvor enig/uenig de studerende eller undervisere er i et givet udsagn. I bilagene til rapporten, der indeholder samtlige spørgsmål og svar til både studerende (bilag 1) og til undervisere (bilag 2), er det muligt at aflæse den procentvise fordeling af hvor mange, der er meget enige, lidt enige, neutrale, lidt uenige eller meget uenige eller har svaret ved ikke.

¹ Det betyder, at hver uddannelse har den samme vægt selvom antal af studerende per uddannelser varierer: $\bar{X}_{total} = \frac{\sum_{i=1}^n \bar{x}Udd + \bar{x}Hist + \bar{x}Nor + \bar{x}It + \bar{x}Bio + \bar{x}Fys + \bar{x}Med + \bar{x}Odo + \bar{x}Folk}{9}$.

4 Undersøgelsens metoderamme og datagrundlag

Data er indsamlet ved hjælp af to spørgeskemaer: et til studerende og et til undervisere. Spørgeskemaerne er udviklet med udgangspunkt i den didaktiske trekant, der beskriver forholdet mellem studerende, underviser og indhold (Jank & Meyer 2006, s. 57). Spørgeskemaerne er derfor udarbejdet på den måde, at både de studerende og underviserne iagttager trekantens tre kategorier. Dermed indfanges således de studendes og underviserens iagttagelser af henholdsvis dem selv, den anden part og indholdet, hvilket resulterer i et dobbelt blik på de tre kategorier. Se figur 1.

Figur 1: Den didaktiske trekant, hvor pilene illustrerer det dobbelte blik, der tilvejebringes ved at både undervisere og studerende iagttager de tre kategorier: underviser, studerende og indhold.

Den konkrete spørgsmålsformulering i spørgeskemaerne tager afsæt i et mindre antal eksplorative semistrukturerede interviews: fem interviews med studerende og tre med undervisere fra de udvalgte studier. I interviewene var fokus på deres oplevelser af potentialer og udfordringer som henholdsvis studerende og underviser. Disse interviews var med til at kvalificere forståelsen af, hvordan begge parter navigerer i uddannelsen, samt identificere centrale aspekter af de studendes og underviserens oplevelser. Herudover er spørgsmålsformuleringen også inspireret af spørgsmål anvendt i andre undersøgelser af universitetsstuderendes forhold (Lassesen, 2011; Schmidt & Bargel, 2014).

Der blev gennemført en systematisk cognitive pretest (Collins 2003) af spørgeskemaet til de studerende, hvor fem studerende blev bedt om at udfylde spørgeskemaet og give både overordnet feedback samt konkret feedback på enkelte spørgsmål. Spørgeskemaet blev

tilrettet i overensstemmelse hermed, for endelig at blive testet på 20 studerende. Spørgeskemaet til underviserne blev ligeledes løbende testet på fem forskellige undervisere og justeret derefter.

4.1 Dataindsamling

Data blev indsamlet ultimo 2015 for studerende og primo 2016 for undervisere på de ni udvalgte bacheloruddannelser. Undersøgelsens sampling design fører til repræsentative resultater for hver af de ni udvalgte uddannelser. Resultaterne kan dog ikke generaliseres til Aarhus Universitet som helhed, selvom uddannelsesretninger fra tre af Aarhus Universitets fire fakulteter (Arts, Science og Technology og Health) er repræsenteret. Begge spørgeskemaer blev udsendt via e-mail og besvaret digitalt via softwareprogrammet SurveyXact.

4.2 Svarprocent og frafald

Spørgeskemaet til de studerende blev udsendt til i alt 5374 studerende igennem Aarhus Universitets online "Learning Management System" Blackboard, hvorefter der blev udsendt rykkere af to omgange med en uges mellemrum. I alt opnåedes 1671 besvarelser. Det viste sig, at emailisterne fra Blackboard var delvis upræcise og af de 1671 måtte der fjernes i alt 261 studerende, som angav, at de læste på kandidatniveau samt studerende, der ikke læste på en af de 9 uddannelser. Når svarprocenten udregnes med 1410 besvarelser og ud fra den samlede bestand af bachelorstuderende på de pågældende uddannelser i 2015 (3877 studerende se Aarhus Universitet, 2015), bliver den endelige svarprocent på 36%, som kan sammenlignes med svarprocenten fra f. eks. Aarhus Universitets Studiemiljø undersøgelser fra 2011 (37%) og 2014 (40%), (Aarhus Universitet 2011, 2014b).

Undervisernes spørgeskema blev uddelt til 1281 undervisere, og der udsendtes rykkere af to omgange med en uges mellemrum. 45 viste sig ikke længere at være ansat på Aarhus Universitet og blev derfor slettet fra undersøgelsen. De 1236 gyldige udsendte spørgeskemaer resulterede i 283 besvarelser, hvilket giver en endelig svarprocent på 23%.

Vi fandt kun mindre afgivelser mellem de studerende, der deltog i undersøgelsen og samtlige studerende fra de respektive uddannelser ifølge Aarhus Universitets optagelsesstatistik i fordelingen på køn og type ungdomsuddannelse man havde søgt ind med (se Appendix). Derudover foretog vi en ekstra 'follow up' undersøgelse af non-response' (Groves og Peytcheva 2008, s. 170), hvor 20 studerende på Uddannelsesvidenskab, der ikke besvarede spørgeskemaet i første omgang (altså "nonresponders"), svarede på 14 tilfældigt udvalgte spørgsmål fra undersøgelsen. Der var ingen statistik signifikant forskel mellem den gruppe af studerende, der besvarede spørgeskemaet i første omgang og 'follow-up' gruppen.

Repræsentativitet af underviserundersøgelsen er analyseret med særligt fokus på stillingsbetegnelse. Her fandt vi udelukkende markante afvigelser (over 15%) fra de forventede fordelinger på Fysik, hvor der var der langt flere Ph.D. studerende, der havde besvaret end fastansat personale. På baggrund af dette er fysikunderviserens besvarelser korrigeret for denne skævhed i rapportens resultater, ved at vægte besvarelserne efter andelen af de respektive stillingsbetegnelser på fysik.

Overordnet vurderes undersøgelsen at give et godt billede af forholdene for de udvalgte uddannelser, da vi ikke fandt tegn på et systematisk frafald i besvarelserne fra de studerende, og da vi korrigerede det ene tilfælde af systematisk frafald som vi fandt i besvarelserne fra underviserne. Dog er antallet af undervisere i tre af uddannelserne (Historie, Nordisk sprog og litteratur og Informationsteknologi) forholdsvis lavt (mellem 12 og 14)², og præcisionen i de rapporterede procenttal i underviserdelen af undersøgelsen skal derfor ikke overvurderes.

4.3 Databehandling

Svarkategoriene i begge spørgeskemaer er 11-punkts skalaer, hvor 0 er *meget uenig*, 10 er *meget enig*. For læsevenlighedens skyld omkodes svarene til tre kategorier i rapporten hvor 0-4 betegnes som *uenig*, 6-10 som *enig* og 5 som *neutral*. I bilagene arbejdes med en mere nuanceret opdeling hvor 0-1 er *meget uenig* 2-4 er *lidt uenig*, 6-8 er *lidt enig*, 9-10 er *meget enig* og 5 er en neutral besvarelse.

Der kan være betydelig forskel mellem bestemte grupper af studerende i forhold til deres måde at navigere i deres uddannelse på. Derfor undersøger vi for alle præsenterede resultater om der er systematisk forskel i besvarelse i forhold til de studerendes køn, deres forældres uddannelsesniveau, hvor lang tid de bruger på studiet, om de er startet på universitet direkte efter afsluttet ungdomsuddannelse, samt karaktergennemsnit fra den adgangsgivende eksamen. Karaktergennemsnittet er opdelt i tre kategorier (under 4, mellem 4 og 8 og over 8)³. Eventuelle statistisk signifikante forskelle i de bivariate analyser er løbende tilføjet resultaterne i rapporten her, og disse skal forstås som korrelationer og ikke kausale forhold. Når vi for eksempel skriver *Jo flere timer de studerende bruger på studiet om ugen, jo mindre er de usikre på om studiet er det rigtige* betyder det ikke, at **fordi** de studerende bruger flere timer på studiet, jo mindre usikre er de på om studiet er det rigtige for dem. Data vi-

² His N=13, Nor N= 14 og IT N=12, se tabel 4.

³ For de studerende, der har et karaktergennemsnit på 13-skalaen er dette omregnet til et gennemsnit på 7-trins skalaen ud fra Uddannelses- og Forskningsministeriets angivelser (Styrelsen for Videregående Uddannelser, 2014)

ser blot en korrelation - altså at der er en sammenhæng - mellem disse to forhold. Data viser ikke, at der kausalitet eller en årsagssammenhæng mellem de to forhold.

5 Baggrundskarakteristika

Mulige forskelle eller ligheder i forhold til de studerendes baggrund mellem uddannelser er vigtige for at vurdere studerendes svarmønstre. Derfor præsenterer vi i dette afsnit de studerendes baggrundskarakteristik og uddyber med motiv for valg af uddannelse, forventning i forhold til at gennemføre og anvendt studietid. Derudover præsenterer vi undervisernes baggrundskarakteristik.

5.1 Studerende

De studerende i undersøgelsen er bachelorstuderende fordelt næsten ligeligt på alle tre år, der er dog en lille overvægt af 1. årsstuderende. De studerende er i gennemsnit 24 år, og to tredjedele er kvinder. Denne fordeling stemmer overens med fordelingen af mænd og kvinder på de valgte uddannelser (Aarhus Universitet 2015a). To ud af tre af de studerende er kommet ind på den uddannelse, de havde som 1. prioritet, og otte ud af ti har taget det almene gymnasium inden universitetet. Hver tredje studerende er startet direkte efter endt ungdomsuddannelse.

De studerendes sociale baggrund målt i forhold til forældrenes uddannelsesniveau viser, at en tredjedel af de studerende har en forælder med lang videregående uddannelse. En fjerdedel af de studerende har en far med lang videregående uddannelse, mens hver femte har en mor med lang videregående uddannelse. Som det er kendt fra andre undersøgelser (Thomsen 2012), er der forholdsvis stor forskel mellem uddannelser. Kun 13% af de bachelorstuderende i Historie og Nordisk sprog og litteratur angiver, at de har en far med videregående uddannelse, sammenlignet med henholdsvis 38% i Medicin og 44% i Odontologi. Denne spredning i forældrenes uddannelsesniveau, sammen med en stor spredning i antallet af mænd og kvinder, viser, at der er betydelig heterogenitet på tværs af uddannelser i forhold til deres studenterpopulation.

Kategorier \ studieretning	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Køn										
Mænd	23%	46%	16%	83%	38%	71%	33%	9%	18%	37%
Kvinder	78%	54%	84%	17%	62%	29%	67%	91%	82%	63%
Alder (Gns)	24	23	25	24	24	24	23	23	22	24
1. Prioritet%	58%	63%	66%	55%	71%	79%	67%	51%	78%	65%
Adgangsgivende udd.	72%	89%	82%	61%	75%	73%	82%	91%	77%	78%
STX										
Overgang til Universitetet										
Startet direkte	36%	36%	34%	51%	29%	53%	33%	45%	23%	38%
Har ventet et år eller mere	64%	64%	66%	49%	71%	47%	67%	55%	77%	62%
Semester%										
1+2	60%	50%	32%	45%	33%	30%	31%	23%	37%	38%
2+3	20%	23%	28%	31%	27%	26%	32%	45%	32%	29%
4+5	20%	28%	40%	24%	41%	44%	37%	32%	31%	33%
Fars udd niveau										
Grundskole, ungdoms- udd., erhvervsudd., andet	47%	44%	59%	65%	50%	44%	34%	34%	47%	47%
KVU, MVU	35%	33%	29%	15%	25%	24%	29%	22%	26%	26%
LVU	18%	13%	13%	20%	25%	31%	38%	44%	28%	26%
Mors udd niveau										
Grundskole, ungdoms- udd., erhvervsudd., andet	37%	39%	39%	30%	38%	40%	27%	20%	33%	34%
KVU, MVU	46%	47%	47%	50%	46%	40%	50%	54%	49%	48%
LVU	17%	14%	14%	20%	16%	20%	23%	27%	18%	19%
En forældre har LVU%	26%	27%	18%	27%	30%	35%	43%	48%	34%	32%
Antal respondenter	182	110	67	24	142	93	321	62	43	1044
Svarprocent	46%	42%	28%	26%	45%	40%	31%	36%	36%	36%

Tabel 1: Baggrundskarakteristika for studerende

5.1.1 Studievalg

I forbindelse med de studerendes valg af studie, tegner der tegner sig et gennemgående billede af, at samtlige studerende fra alle ni uddannelser har valgt deres studie fordi de finder indholdet interessant og spændende. Underviserne vurderer også, at langt de fleste studerende har valgt deres studie, fordi de er interesserede i det faglige og teoretiske indhold.

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Jeg valgte studiet- Fordi indholdet af studiet virkede spændende og interesserer mig	96%	99%	93%	97%	97%	100%	98%	94%	100%	97%
Fordi de er interesseret i det faglige/teoretiske	81%	91%	83%	73%	86%	96%	87%	82%	85%	85%
Forskel	15%	8%	10%	24%	11%	4%	11%	12%	15%	12%

Tabel 2: Valg af studie pga. faglig interesse (studerende-mørkegrøn, underviser-lysegrøn)

Fra et didaktisk perspektiv må det siges at være positivt, at samtlige studerende og – i næsten lige så høj grad – underviserne vurderer, at studievalg skyldes faglig interesse. Der er naturligvis også andre faktorer, der har betydning for studeredes valg af uddannelse, eksempelvis faktorer som løn og jobsikkerhed efter endt uddannelse. I tabel 3 ses hvordan betydningen af henholdsvis løn og jobsikkerhed, som kan betegnes som ekstrinsiske valgmotiver (Ryan & Deci 2000) fordeles sig skævt på de ni forskellige uddannelser. Studerende, der har valgt de mere professionsorienterede uddannelser, Medicin, Odontologi og til en hvis grad også Informationsteknologi, angiver, at jobsikkerhed og løn har været vigtigt for deres studievalg, mens det var mindre betydningsfuldt for de studerende fra de andre uddannelser. I den sammenhæng er det også interessant at pege på, at studerende fra Folkesundhedsvidenskab og Biologi vurderer vigtigheden af ekstrinsiske valgmotiver mere eller mindre som studerende fra de tre humanistiske uddannelser i undersøgelsen - Uddannelsesvidenskab, Historie og Nordisk sprog og litteratur.

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Jeg valgte studiet - Fordi jeg kan få en høj løn når jeg er færdiguddannet	16%	5%	9%	54%	6%	28%	54%	67%	8%	27%
Jeg valgte studiet - Fordi der er stor jobsikkerhed inden for mit fag	14%	10%	10%	51%	13%	48%	74%	85%	14%	35%

Tabel 3: Valg af studie pga. løn og jobsikkerhed

5.1.2 Forventninger

Til ethvert valg knytter sig ofte en hvis tvivl, og vi har derfor spurgt ind til de studerendes forventninger til at gennemføre valgt studie. Tabel 4 viser, at langt de fleste studerende – uanset valg af studie – forventer at gennemføre studiet, selvom ca. hver femte tvivler på, at de er fagligt dygtige nok til at gennemføre. Usikkerheden omkring hvorvidt de studerende har valgt den rigtige uddannelse svinger mellem uddannelserne, hvor usikkerheden er lavest hos studerende på Historie (11%) og højest hos studerende på Folkesundhedsvidenskab (30%).

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Jeg forventer at færdiggøre mit studie	95%	95%	94%	92%	95%	96%	98%	97%	95%	95%
Jeg tvivler på, at jeg er fagligt dygtig nok til at gennemføre	22%	22%	19%	28%	22%	24%	23%	26%	19%	23%
Jeg er usikker på om dette studie er det rigtige for mig	22%	11%	23%	16%	12%	17%	12%	19%	30%	18%

Tabel 4: Studerendes forventninger og tvivl

De bivariate analyser viser, at kvindelige studerende og studerende, der har været indskrevet på universitetet i kortere tid, i højere grad tvivler på, om de er fagligt dygtige nok til at gennemføre og er i større grad usikre på om deres studie er det rigtige for dem. Jo flere timer de studerende bruger på studiet om ugen, jo mindre er de usikre på om studiet er det rigtige, og jo mere er de enige i, at de forventer at gennemføre studiet. Tilsvarende er studerende med højere adgangsgivende gennemsnit og studerende, der har været indskrevet i længere tid, mere enige i, at de forventer at færdiggøre studiet.

Underviserne er blevet bedt om at vurdere, hvor mange procent af de studerende, de tror, vil gennemføre studiet, se tabel 5. Undervisernes forventninger til gennemførelse er ikke så høje som de studerendes, hvilket muligvis skyldes, at deres erfaring siger dem, at en del studerende vil falde fra uddannelsen.

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Jeg forventer at 90% eller over gennemfører (90-100%)	35%	50%	64%	9%	28%	28%	65%	73%	67%	47%
Jeg forventer at mellem 60% til 90% gennemfører (60-90%)	61%	38%	27%	36%	55%	47%	35%	27%	30%	40%
Jeg forventer at under 60% gennemfører (0-60%)	4%	13%	9%	55%	17%	25%	0%	0%	3%	14%

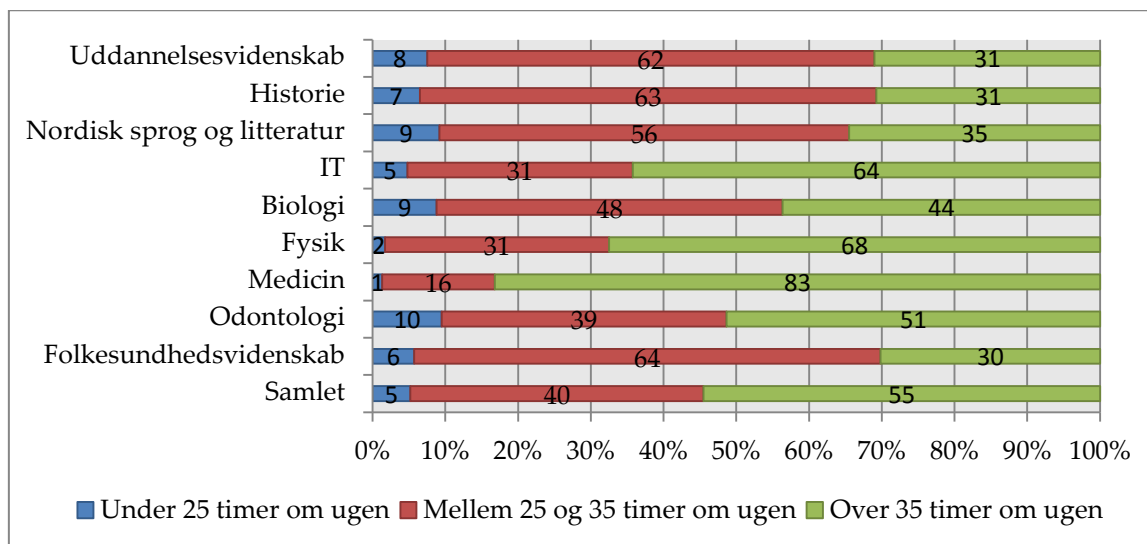
Tabel 5: Undervisernes forventninger til de studerendes gennemførelse af studiet

De bivariate analyser viser, at jo længere tid de studerende har været indskrevet, i højere grad forventer de at gennemføre. Derudover er de studerende, der bruger flere timer om ugen på deres studie, i højere grad enige i, at de vil færdiggøre studiet. Kvinder tvivler i højere grad end mænd på, hvorvidt de er dygtige nok til at gennemføre studiet (25% mod 17%).

5.1.3 Tidsforbrug

I undersøgelsen er de studerende blevet spurgt, hvor lang tid de vurderer, at de bruger på studiet i alt. Der er imidlertid store forskelle studierne imellem. Studerende fra Medicin,

Fysik og Informationsteknologi bruger flest timer, mens studerende fra Uddannelsesvidenskab, Historie og Folkesundhedsvidenskab bruger færrest timer.

Figur 2: Studerendes vurdering af eget tidsforbrug på studiet

Overordnet synes disse resultater ikke at afvige bemærkelsesværdigt fra gennemsnittet i Studiemiøundersøgelsen fra 2014 (Aarhus Universitet 2014b) på 30,7 timer om ugen. Sammenlignet med de 35 timer om ugen, der rapporteres i Danmarks Evaluerings Instituts Studieintensitets rapport (EVA, 2016) synes NIHE undersøgelsen at ligge en smule lavere. Her skal det dog nævnes, at der i de 35 ugentlige timer inkluderes 2 timer, der "ikke har direkte relation til et fag", hvilket kan være med til at give et højere tal. Vores undersøgelse tillader dog ikke direkte sammenligning med de to undersøgelser (Aarhus Universitet 2014b; EVA 2016), da vi i denne rapport angiver studietid i intervaller og ikke i timer.

5.2 Undervisere

I tabel 6 præsenteres underviserens baggrundskarakteristika for hver uddannelse. En større andel mænd end kvinder har deltaget, hvilket dog er forventeligt ud fra kønsfordelingen på de udvalgte uddannelser.⁴ Halvdelen af underviserne er professorer eller lektorer, og to tredjedele har undervisningserfaring på mere end fem år.

⁴ Kønsfordelingen fordelt på fakultetsniveau på Aarhus Universitet for 2015 findes under <http://www.au.dk/om/profil/au-i-tal/noegletal-om-personale/#c2212906>.

Kategorier \ studieretning	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Procentdel										
Mænd	53%	39%	64%	54%	34%	47%	75%	65%	91%	58%
Kvinder	47%	62%	36%	46%	66%	53%	25%	35%	9%	42%
Alder i kategorier										
20-29 år	3%	23%	7%	10%	6%	0%	8%	24%	62%	16%
30-39 år	27%	15%	29%	46%	17%	21%	8%	19%	7%	21%
40-49 år	23%	31%	14%	21%	23%	29%	33%	22%	18%	24%
50-59 år	30%	31%	36%	16%	37%	24%	33%	24%	7%	26%
60-69 år	17%	0%	14%	8%	14%	21%	17%	8%	4%	11%
70-79 år	0%	0%	0%	0%	3%	6%	0%	3%	2%	2%
Titel										
VA og ekstern lektor	23%	23%	21%	3%	11%	6%	8%	3%	0%	11%
Ph.d. studerende	10%	15%	7%	33%	17%	6%	0%	38%	62%	21%
Post Doc	7%	0%	7%	14%	9%	3%	0%	8%	2%	6%
Adjunkt	7%	0%	14%	8%	3%	6%	0%	0%	0%	4%
Lektor/professor	53%	62%	50%	41%	60%	79%	92%	51%	31%	58%
Andet	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	4%	0%
Underviser erfaring										
Under 5 år	30%	39%	21%	8%	35%	58%	37%	12%	23%	29%
Over 5 år - erfaren	70%	62%	79%	92%	65%	42%	64%	88%	77%	71%
Antal respondenter	30	13	14	12	37	45	63	34	35	283
Svarprocent	35%	24%	29%	22%	19%	35%	24%	16%	23%	23%

Tabel 6: Baggrundskarakteristika for undervisere

5.3 Opsamling

I tråd med resultater fra andre studier (Reimer & Pollak 2010; Thomsen 2012) viser resultaterne, at der er tydelig forskel mellem studieretning i forhold til de studerendes ressourcebaggrund. Der er betydelig flere studerende fra Medicin som har forældre med lange videregående uddannelser, sammenlignet med for eksempel studerende fra Uddannelsesvidenskab. På tværs af uddannelserne tegner der sig et overordnet billede af, at de studerende generelt vælger deres studie af interesse, hvilket også er undervisernes opfattelse. De studerende fra de ni udvalgte uddannelser adskiller sig dog tydelig fra hinanden i forhold til, hvor meget vægt de placerer på løn og jobsikkerheden, altså ekstrinsiske studiemotiver. De studerende forventer generelt at gennemføre deres studie, selv om ca. hver femte også tvivler på, om de er fagligt dygtige nok til at gennemføre. Der er stor forskel på, hvor lang tid de studerende bruger på deres uddannelse, hvor studerende på Medicin bruger flest timer mens studerende på Folkesundhedsvidenskab bruger færrest. Overordnet viser afsnittet, at hver uddannelse har sin egen studenterpopulation med forskellig ressourcebag-

grund og studiemotivation. Når vi efterfølgende påpeger og diskuterer forskelle mellem uddannelser i f.eks. vurdering af undervisningen eller egne studiestrategier, så er det vigtigt at huske disse forskelle.

6 Fagligt perspektiv

Her præsenteres resultater vedrørende undervisningen, der fokuserer direkte på fagligheden. Det faglige perspektiv er ikke udtømmende beskrevet men afgrænset til resultater vedrørende de studerendes fremmøde og deltagelse i undervisningen, oplevelsen af det faglige niveau, eksamen og skriftlige opgaver.

6.1 Deltagelse

Dette afsnit omhandler de studerendes fremmøde og deltagelse i undervisningen, formulering og forståelse af læringsmål samt brugen af privat mediebrug i undervisningen og hvordan denne påvirker underviserne.

Både tabel 7 og 8 omhandler de studerendes fremmøde og – måske ikke overraskende – vurderer underviserne, at de studerende generelt har et mindre fremmøde end de studerende selv vurderer. På Informationsteknologi er denne forskel markant, da 90% af de studerende er enige i, at de altid møder op til undervisningen mens kun 27% af underviserne er enige i, at de studerende altid møder op til undervisningen.

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Jeg møder altid op til undervisning	85%	94%	93%	90%	80%	71%	88%	92%	95%	88%
Størstedelen møder altid op til undervisningen	64%	90%	100%	27%	79%	58%	91%	81%	78%	74%
Forskel	21%	4%	-7%	63%	1%	13%	-3%	11%	17%	14%

Tabel 7: De studerendes fremmøde I

De bivariate analyser viser, at jo mere tid de studerende bruger på studiet des mere enige er de i, at de møder op til undervisningen. Tilsvarende er de kvindelige studerende i højere grad end de mandlige enige i, at de altid møder op til undervisningen. Studerende med et højere adgangsgivende karaktergennemsnit har en større tendens til at være enige.

Når der spørges ind til, om de studerende dropper undervisningen, hvis de ikke finder den relevant, ses igen, at underviserne i højere grad end de studerende vurderer, at undervisningen droppes, hvis de studerende ikke finder den relevant – se tabel 8. Det er gennemgående for de ni uddannelser, at omkring halvdelen af underviserne er enige i, at de studerende dropper undervisningen. På Folkesundhedsvidenskab er andelen dog kun 27%, hvilket matcher de studerendes svar, da kun 23% af de studerende på Folkesundhedsvidenskab dropper undervisningen, hvis de ikke finder den relevant.

Der er større variation i de studerendes svar, hvor 53% af de studerende på Medicin dropper undervisningen, hvis de ikke finder den relevant. Hvorimod kun 8% af de studerende på Nordisk sprog og litteratur dropper undervisningen, hvis de ikke finder den relevant. Det er bemærkelsesværdigt, at de studerende fra Arts i mindre grad vurderer, at de dropper undervisningen end studerende fra Science and Technology og Health.

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Jeg dropper undervisningen i et fag, hvis jeg ikke finder den relevant	17%	12%	8%	38%	40%	44%	53%	43%	23%	31%
Mange studerende dropper helt undervisningen hvis den ikke er relevant	44%	40%	58%	55%	44%	59%	61%	53%	27%	49%
Forskel	-27%	-28%	-50%	-17%	-4%	-15%	-8%	-10%	-4%	-18%

Tabel 8: De studerendes fremmøde II

De bivariate analyser viser, at studerende med højere adgangsgivende karaktergennemsnit har en større tendens til at være enige i, at de nogle gange dropper undervisningen, hvis de ikke finder den relevant. For studerende med mindst en forælder med en lang videregående uddannelse, studerende der har været indskrevet længere tid og for mandlige studerende, ses ligeledes en større tendens til at være enige heri. Det peger muligvis på, at mandlige studerende, studerende med bedre faglige forudsætninger og studerende med en ressourcebaggrund har en tendens til at være mere strategiske i deres undervisningsdeltagelse.

Om de studerende deltager og møder op til undervisningen er naturligvis vigtigt, men det er mindst lige så vigtigt hvordan de studerende deltager i undervisningen, og vi har derfor spurgt ind til, om de stiller spørgsmål i undervisningen, hvis der er noget de er i tvivl om. Som det ses i tabel 9 svarer i gennemsnit 55% ja til dette. Spredningen er ikke stor, da Historie ligger på 68% som den højeste og Folkesundhedsvidenskab på 49% som den laveste. Det betyder, at ca. hver anden studerende ikke stiller spørgsmål i undervisningen, selvom vedkommende er i tvivl om noget.

Hos underviserne er spredningen markant større. Med den højeste andel svarer 80% af underviserne på Historie, at de studerende stiller mange spørgsmål i undervisningen, mens kun 18% af undervisere på Informationsteknologi er enige i, at de studerende stiller mange spørgsmål. Generelt – med undtagelse af Historie – er andelen af undervisere, der er enige i at de studerende kommer hen efter undervisningen større end andelen af undervisere, der er enige i, at de studerende stiller mange spørgsmål i undervisningen. Det kunne tyde på, at de studerende *har* spørgsmål eller kommentarer til underviseren, i så fald er

det bemærkelsesværdigt, at kun i gennemsnit 55% af de studerende stiller spørgsmål i undervisningen.

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Jeg stiller spørgsmål i undervisningen hvis der er noget, jeg er i tvivl om	62%	68%	60%	59%	50%	50%	54%	43%	49%	55%
De stiller mange spørgsmål i undervisningen	64%	80%	58%	18%	65%	51%	69%	66%	69%	60%
Forskel	-2%	-12%	2%	41%	-15%	-1%	-15%	-23%	-20%	-5%
Der er altid studerende der kommer hen efter undervisningen	80%	60%	92%	46%	74%	73%	88%	75%	78%	74%

Tabel 9: Spørgsmål i undervisningen

De bivariate analyser viser, at de studerende, der er gået direkte fra deres adgangsgivende uddannelse til universitet har en tendens til at være mindre enige i, at de stiller spørgsmål i undervisningen, hvis der er noget, de er i tvivl om. Samtidig er de studerende, der har været indskrevet i kortest tid, mere enige i, at de stiller spørgsmål i undervisningen, hvilket tyder på, at spørgelysten af den ene eller den anden grund reduceres over tid.

Afsnit 5 har vist, at stort set alle (97%) har valgt deres studie, fordi de er interesserede i det faglige indhold, men på spørgsmålet om de synes, at næsten alle emner som er præsenteret i studiet er interessante, så er det markant færre, der er enige heri – i gennemsnit 63% - se tabel 10. Det skyldes måske formuleringen *næsten alle emner*. De bivariate analyser viser, at jo kortere tid de studerende har været indskrevet des mere er de enige i, at emnerne er interessante, hvilket kunne tyde på, at interessen for det faglige reduceres over tid. Analyserne viser også, at de kvindelige studerende har større tendens end de mandlige til at være enige i, at næsten alle emner præsenteret i studiet er interessante.

Uden at kunne lave en direkte sammenligning, så tegner der sig på tværs af de ni uddannelser et generelt billede af, at underviserne i højere grad vurderer, at de studerende finder undervisningen mere interessant, end de studerende selv gør.

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Jeg synes, at næsten alle emner, som er præsenteret i mit studie er interessante	67%	69%	72%	55%	56%	61%	70%	54%	67%	63%
De studerende giver udtryk for at undervisningen er interessant	92%	100%	92%	46%	74%	81%	85%	91%	78%	82%
Forskel	-25%	-31%	-20%	9%	-18%	-20%	-15%	-37%	-11%	-19%

Tabel 10: Interesse i undervisningen

Set i et fagligt perspektiv er målsætning vigtig for indholdsdimensionen, og vi har derfor spurgt både studerede og undervisere om læringsmål tydeligt defineres i undervisningen. I gennemsnit er 89% af undviserne enige i, at de tydeligt definerer læringsmål. De studerende har ikke samme opfattelse, da kun 59% i gennemsnit er enige i, at de fleste undervisere tydeligt definerer læringsmål i undervisningen – se tabel 11.

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
De fleste undervisere på mit studie definerer læringsmålene tydeligt i undervisningen	64%	73%	55%	72%	64%	64%	47%	45%	44%	59%
Jeg definerer tydeligt læringsmålene i min undervisning	92%	100%	83%	100%	82%	66%	89%	94%	93%	89%
Forskel	-28%	-27%	-28%	-28%	-18%	-2%	-42%	-49%	-49%	-30%

Tabel 11: Læringsmål i undervisningen

De bivariate analyser viser, at studerende med højere adgangsgivende karaktergennemsnit, og studerende der har været indskrevet i kortere tid, i højere grad er enige i, at undervisere definerer tydelige læringsmål i undervisningen. De viser sig også, at kvindelige undervisere i højere grad end mænd er enige i, at de tydeligt definerer læringsmålene i deres undervisning.

Det er velkendt, at brug af internettet og sociale medier i undervisningssammenhæng kan ses som et problem (Davis m.fl. 2012). Når de studerende bliver spurgt om de ofte er på sociale medier eller internettet i undervisningen svarer i gennemsnit hver fjerde bekræftende på dette – se tabel 12. Det kan synes som en lille andel, hvilket muligvis skyldes formulering *ofte*, da de studerende måske ikke selv opfatter, at de ofte, men kun af og til, har privat mediebrug.

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Jeg er ofte på sociale medier eller internettet i undervisningen	35%	37%	32%	28%	16%	9%	15%	21%	61%	28%

Tabel 12: Studerendes private mediebrug i undervisningen

I gennemsnit er ca. halvdelen af underviserne enige i, at de studerendes private mediebrug forstyrrer deres undervisning, men kun omkring hver femte underviser frabeder sig aktivt, at de studerende har privat mediebrug i undervisningen – se tabel 13. Dette billede er stort set gennemgående for de ni uddannelser med kun få afvigelser. Derimod er der større forskelle mellem uddannelserne i forhold til, hvorvidt underviserne vurderer, at de aktivt anvender sociale medier i undervisningen. Halvdelen af underviserne på Nordisk sprog og litteratur svarer bekræftende på dette, mens ingen undervisere på Fysik anvender sociale medier aktivt i undervisningen.

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Det forstyrrer min undervisning, at de studerende har privat mediebrug	64%	60%	42%	64%	50%	41%	37%	53%	40%	50%
Jeg frabeder mig aktivt, at de studerende har privat mediebrug i undervisning	28%	30%	8%	27%	32%	21%	11%	31%	17%	23%
Jeg anvender aktivt sociale medier i undervisningen	16%	40%	50%	9%	6%	0%	2%	16%	13%	17%

Tabel 13: De studerendes private mediebrug i undervisningen - fra et underviserperspektiv

De bivariate analyser viser, at studerende med lavere adgangsgivende karaktergennemsnit har en større tendens til ofte at være på sociale medier i undervisningen. Det samme gælder jo længere tid de studerende har været indskrevet, og jo færre timer de bruger på studiet om ugen. Analyserne viser også, at erfarne undervisere i højere grad end uerfarne erklærer sig enige i, at det forstyrrer undervisningen med privat mediebrug, og at de aktivt frabeder sig privat mediebrug i undervisningen.

6.2 Fagligt niveau

I undersøgelsen spørges der ind til oplevelser af og forventninger til det faglige niveau – herunder pensum på både dansk og fremmedsprog. Undersøgelsen tegner et billede af studerende, der i høj grad forventer at kunne forstå det faglige indhold, i gennemsnit 93%, og som oplever, at de efter undervisningen har fået en større viden, i gennemsnit 85%. Omkring tre ud af fire studerende mener, at de opfylder de faglige forventninger, hvilket er mere eller mindre gennemgående for de ni uddannelser. Til spørgsmålet om de forven-

ter at klare sig godt sammenlignet med medstuderende, er der en større variation fra uddannelse til uddannelse. Kun lidt over halvdelen af de studerende på Medicin forventer at klare sig lige så godt som medstuderende, mens andelen af studerende på Informations-teknologi er 90% - se tabel 14.

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Jeg forventer, at jeg kan forstå de teorier og problemstillinger, der undervises i	92%	96%	92%	94%	97%	94%	95%	92%	89%	93%
Jeg forventer at klare mig godt, sammenlignet med mine medstuderende	72%	71%	68%	90%	73%	66%	56%	70%	70%	71%
Jeg oplever, at jeg opfylder de faglige forventninger på mit studie	76%	82%	79%	72%	79%	71%	73%	79%	70%	76%
Jeg oplever ofte, at jeg efter undervisningen har fået en større viden	87%	90%	87%	92%	90%	79%	87%	73%	81%	85%

Tabel 14: Studerendes forventninger til det faglige niveau

De bivariate analyser viser, at jo mere tid de studerende bruger på studiet i desto større grad oplever de, at de lever op til de faglige forventninger. Mandlige studerende har en større tendens til at være enige i, at de forventer at klare sig godt sammenlignet med deres medstuderende. De mandlige studerende synes altså at vurdere deres faglige evner højere end de kvindelige, hvilket også stemmer overens med det faktum, at vi i den pågældende population finder, at de mandlige studerende i gennemsnit har 0,57 højere karaktergennemsnit på deres studie end deres kvindelige medstuderende.

Når man sammenholder de studerendes og undervisernes vurdering af det faglige niveau, så er der generelt en lille spredning og begge parter ligger mere eller mindre tæt på 50 %. Dog er det bemærkelsesværdigt, at forholdsvis få studerende på Folkesundhedsvidenskab (16%) finder det faglige niveau højt, mens en forholdsvis stor del af deres undervisere (67%) vurderer, at de studerende finder det faglige niveau højt.

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Jeg finder det faglige niveau på mit studie højt	46%	39%	44%	44%	50%	65%	64%	65%	16%	48%
De studerende vurderer det faglige niveau højt ⁵	40%	60%	67%	46%	56%	49%	55%	63%	67%	56%
Forskel	6%	-21%	-23%	-2%	-6%	16%	9%	2%	-51%	-8%

Tabel 15: Fagligt niveau vurderet af studerende og undervisere

De bivariate analyser viser, at kvindelige studerende har en større tendens til at finde niveauet højt. De viser også, at jo længere tid de studerende har læst, jo mindre tendens har de til at finde det faglige niveau højt. De studerende, der vurderer, at det faglige niveau ligger højt bruger gennemsnitligt længere tid på studiet, hvilket især gælder for Medicin.

Det faglige niveau relaterer sig naturligvis til selve undervisningen men også til det pensum, der skal læses. De fleste studerende har let ved at læse og forstå den del af pensum, der er på dansk, i gennemsnit 83%, se tabel 16. Der tegner sig et andet billede, når der spørges ind til pensum på fremmedsprog. I gennemsnit har kun to ud af tre studerende let ved at læse og forstå pensum på fremmedsprog, se tabel 17. Underviserne vurderer også, at de studerende har lettere ved at læse og forstå pensum på dansk, men kun omkring halvdelen af underviserne (i gennemsnit 44%) ser det som deres opgave at understøtte de studerende i at læse og forstå tekster på fremmedsprog.

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Jeg har let ved at læse og forstå den del af pensum som er på dansk	88%	84%	89%	72%	86%	69%	86%	83%	86%	83%
De studerende har let ved at forstå pensum på dansk ⁶	77%	80%	67%	55%	80%	76%	73%	81%	85%	75%
Forskel	11%	4%	22%	17%	6%	-7%	13%	2%	1%	8%

Tabel 16: Forståelse af pensum på dansk

⁵ Her gengivet på baggrund af spørgsmålet: "Hvordan tror du, at de studerende vurderer det faglige niveau i dit fag?" angives andelen af undervisere der har svaret over 5 (tilpas) til og med 10 (For højt).

⁶ For de to spørgsmål til underviserne: *De har svært ved at forstå pensum på dansk* og *De har svært ved at forstå faglige tekster på fremmedsprog* er svarskalaerne vendt om med det formål, at de skal være sammenlignelige med de samme spørgsmål til de studerende, som lyder: *Jeg har let ved at læse og forstå den del af pensum som er på dansk* og *Jeg har let ved at læse og forstå den del af pensum der er på fremmedsprog*.

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Jeg har let ved at læse og forstå den del af pensum der er på fremmedsprog	55%	78%	62%	83%	71%	81%	65%	49%	73%	69%
De har let ved at forstå faglige tekster på fremmedsprog ⁴	31%	50%	17%	91%	63%	81%	46%	53%	46%	53%
Forskel	24%	28%	45%	-8%	8%	0%	19%	-4%	27%	16%
I hvor høj grad er du enig i at det er din opgave at understøtte de studerende i at læse og forstå tekster på fremmedsprog	52%	50%	33%	36%	47%	31%	44%	44%	63%	44%

Tabel 17: Forståelse af pensum på fremmedsprog

De studerende har generelt lettere ved at læse og forstå pensum på dansk med undtagelse af studerende på Informationsteknologi og Fysik, der har lettere ved at læse og forstå pensum på fremmedsprog, hvilket er i tråd med deres undervisere, der også vurderer, at de studerende har lettere ved at læse og forstå pensum på fremmedsprog.

De bivariate analyser viser, at mandlige studerende og studerende, der har været indskrevet i længere tid, i højere grad er enige i, at de har let ved at læse og forstå den del af pensum, der er på fremmedsprog. Tallene skal læses med tanke på, at der er betydelig variation mellem uddannelserne i forhold til, hvor meget af pensum der er på dansk, og hvor meget der er på engelsk eller andre fremmedsprog. Der kan derfor være stor forskel på, hvor vanskeligt de studerende er til at læse fagtekster på enten dansk eller engelsk. De bivariate analyser tyder også på, at man med tiden får lettere ved at læse og forstå pensum på fremmedsprog.

6.3 Eksamen

Set i et fagligt perspektiv er eksamen et vigtigt element, da en stor del af undervisningen afsluttes med en eller anden form for eksamen, hvor de studerende bliver testet i, hvad de har lært, og fordi vi fra forskningen ved, at eksamen er styrende for de studerendes deltagelse i undervisningen (Biggs & Tang 2011). Men de studerende bedømmes også løbende, blandt andet på skriftlige opgaver, og vi har derfor spurgt ind til såvel eksamen som opgaveskrivning.

Vi har spurgt om eksamen har anden indflydelse – end test og evaluering – for det faglige perspektiv på undervisningen, og her erklærer generelt lidt flere studerende end undervisere sig enige i, at eksamen hjælper med at fokusere på det vigtigste i faget, se tabel 18. Der er dog store forskelle uddannelserne imellem. På f.eks. Fysik erklærer en stor del (70%) af undviserne sig enige i udsagnet, mens under halvdelen af de studerende er enige. Det

omvendte billede ses på Folkesundhedsvidenskab, hvor 70% af de studerende er enige i udsagnet, mens kun 50% af underviserne er det.

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Eksamen hjælper mig med at fokusere på det vigtigste i faget	51%	58%	59%	58%	66%	48%	75%	71%	70%	62%
Eksamen hjælper de studerende med at fokusere på det vigtigste i faget	44%	50%	50%	73%	38%	70%	70%	72%	50%	57%
Forskel	7%	8%	9%	-15%	28%	-22%	5%	-1%	20%	5%

Tabel 18: Eksamen fokuserer på det vigtigste i faget

Der er også stor forskel uddannelserne imellem, når vi spørger ind til, om underviserne tydeliggør, hvilke dele af undervisningsindholdet, der indgår i eksamen. Resultaterne fra underviserne svinger fra 91% på Informationsteknologi til 32% på Uddannelsesvidenskab, se tabel 19. Forskellen afspejler muligvis de store forskelle i curriculum og anvendte lærings- og eksamensformer. Samlet set vurderer underviserne i højere grad end de studerende sig enige i, at de tydeliggør hvilke dele af pensum, der indgår i eksamen. På Fysik- og Medicinstudiet er der stor overensstemmelse mellem de studerendes og undervisernes vurdering.

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Underviserne tydeliggør hvilke dele af undervisningsindholdet, der indgår i eksamen	37%	67%	57%	54%	52%	65%	63%	57%	26%	53%
Jeg tydeliggør hvilke dele af undervisningsindholdet der indgår i eksamen	32%	80%	67%	91%	59%	61%	61%	69%	57%	64%
Forskel	5%	-13%	-10%	-37%	-7%	4%	2%	-12%	-31%	-11%

Tabel 19: Tydeliggørelse af eksamensrelevant indhold

De bivariate analyser viser, at jo kortere tid de studerende har været indskrevet jo mere enige er de i, at underviserne tydeliggør hvilke dele af undervisning/pensum, der indgår i eksamensgrundlaget.

Hvad angår aflevering af opgaver, så mener de studerende generelt, at de afleverer grundigt gennemarbejdede opgaver. Billedet er gennemgående for alle studerende på de ni

uddannelser med et gennemsnit på 83%, der er enige i udsagnet⁷. En langt mindre andel af underviserne er enige heri, hvor gennemsnittet kun er 46%. Dette billede er derimod ikke gennemgående, da der er store forskelle mellem uddannelserne, med Historie i toppen, hvor 70% af underviserne mener, at de studerende afleverer grundig gennemarbejdede opgaver, mens kun 18% af underviserne på Informationsteknologi er af den samme opfattelse.

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Jeg afleverer grundigt gennemarbejdede opgaver	87%	86%	91%	88%	81%	81%	68%	74%	93%	83%
De fleste afleverer grundigt gennemarbejdede opgaver	56%	70%	83%	18%	41%	39%	24%	34%	53%	46%
Forskel	31%	16%	8%	70%	40%	42%	44%	40%	40%	37%

Tabel 20: Aflevering af opgaver - studerende og undervisere

På Nordisk sprog og litteratur ses den største overensstemmelse mellem de studerendes og underviserens svar, da henholdsvis 91% og 83% er enige i, at de studerende afleverer grundig gennemarbejdede opgaver. Den største uoverensstemmelse ses på Informationsteknologi, hvor 88% af de studerende mener, at de afleverer grundig gennemarbejdede opgaver, hvilket kun 18% af deres undervisere er enige i. Måske ikke overraskende viser de bivariate analyser, at de studerende, der bruger mere tid om ugen på studiet er mere enige i, at de afleverer grundigt gennemarbejdede opgaver.

Vedrørende spørgsmålet om underviserens støtte til de studerendes opgaveskrivning er der store forskelle uddannelserne imellem – både i de studerendes og i underviserens svar – se tabel 21. Variationen kan muligvis tilskrives, at opgaveskrivning varierer meget fra studie til studie, hvilket spørgeskemaets åbne svar giver et indtryk af. Inden for de enkelte uddannelser ses både stor overensstemmelse: Medicin, Informationsteknologi, Odontologi, Fysik og Uddannelsesvidenskab. Men også en hvis uoverensstemmelse i opfattelsen af om underviserne støtter de studerendes opgaveskrivning. På følgende uddannelser er underviseren i højere grad end de studerende enige heri: Nordisk sprog og litteratur, Historie, Biologi, Folkesundhedsvidenskab.

⁷ I spørgeskemaets åbne kommentarfelt har en del studerende anført, at de ikke afleverer 'traditionelle' opgaver på deres studie, og at de derfor har været i tvivl om, hvordan de skulle besvare spørgsmålet.

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
De fleste undervisere på mit studie giver hjælp til at skrive opgaver	64%	70%	44%	56%	40%	45%	16%	21%	26%	42%
En del af min undervisning bruger jeg på at understøtte de studerende i at skrive opgaver	76%	100%	75%	55%	65%	53%	16%	25%	47%	57%
Forskel	-12%	-30%	-31%	1%	-25%	-8%	0%	-4%	-21%	-15%

Tabel 21: Støtte til opgaveskrivning fra undervisere

De bivariate analyser viser, at studerende med lavere adgangsgivende karakterer og ingen forældre med lang videregående uddannelse har større tendens til at være enige i, at de fleste undervisere giver hjælp til opgaveskrivning. Det samme er tilfældet for de studerende, der har været indskrevet i kortere tid på universitet og de der bruger færre timer om ugen på studiet. Resultatet afspejler muligvis, at de studerende, der er enige i, at undervisere giver hjælp, også er de studerende, der søger mere hjælp.

I forlængelse heraf viser tabel 22, at generelt for de ni uddannelser er flere undervisere end studerende enige i, at underviserne forklarer resultater fra skriftlige prøver, eksamen og opgaver. Uoverensstemmelsen er størst på Nordisk sprog og litteratur og mindst på Odontologi. Både ifølge de studerendes og underviserens svar, ser det ud til, at denne type af feedback forekommer hyppigere på Arts end på Science and Technology og Health.

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
De fleste undervisere på mit studie forklarer resultaterne fra skriftlige prøver, eksamener og opgaver	61%	66%	35%	44%	25%	45%	27%	29%	23%	39%
Jeg forklarer resultater fra skriftlige prøver, eksamener og opgaver	80%	80%	92%	64%	56%	72%	46%	41%	60%	66%
Forskel	-19%	-14%	-57%	-20%	-31%	-27%	-19%	-12%	-37%	-27%

Tabel 22: Feedback på eksamen og opgaver

De bivariate analyser viser, at studerende med et middel adgangsgivende karaktergennemsnit har større tendens til at være enig i, at underviseren forklarer resultaterne fra skriftlige prøver, eksamener og opgaver.

6.4 Opsamling

Set i et didaktisk udviklingsperspektiv med fokus på at skabe transparens i forholdet mellem undervisning og læring bør følgende fund fra det faglige perspektiv fremhæves:

Kun ca. hver anden studerende stiller spørgsmål, hvis der er noget vedkommende er i tvivl om, hvilket må antages ikke at være fremmede for læreprocessen. Samtidig tegner der sig et billede af, at ikke kun spørgelysten men også interessen for det faglige falder i løbet af uddannelsen (se tekst ifm. tabel 10). Noget kunne tyde på en tavshedskultur i undervisningen på trods af, at tre ud af fire undervisere er enige i, at der altid kommer studerende hen efter undervisningen. Skyldes dette, at de studerende ikke føler sig trygge ved at spørge eller kommentere i undervisningen?

Langt de fleste undervisere (89%) er enige i, at de tydeligt definerer læringsmål i undervisningen, men kun 59% af de studerende er enige i, at underviserne gør det. Denne forskel peger på nødvendigheden af at være *eksplicit* omkring formuleringen af læringsmål og nødvendigheden af at have en dialog med de studerende omkring *forståelsen* af de formulerede læringsmål.

I gennemsnit er 28% af de studerende ofte på sociale medier eller på internettet i undervisningen, hvilket forstyrrer halvdelen af underviserne. På trods af at brugen af sociale medier forstyrrer deres undervisning, er det kun hver femte underviser, der aktivt frabeder sig, at de studerende har privat mediebrug i undervisningen. Det kan på den baggrund anbefales, at undervisere og studerende i fællesskab diskuterer og evt. fastsætter regler for brugen af sociale medier. Resultaterne her udsiger ikke noget om, hvorvidt de studerendes mediebrug er et problem, men forskning peger på negative konsekvenser af at bruge f.eks. Facebook (Junco 2012).

Langt de fleste studerende forventer både at forstå det faglige indhold og oplever, at de efter undervisning har fået en større viden. Nogle studerende oplever dog vanskeligheder ved at læse og forstå den del af pensum, der er på engelsk. Det gælder især studerende fra Odontologi og Uddannelsesvidenskab, hvor kun ca. halvdelen af de studerende svarer, at de er enige i, at de har let ved at læse og forstå den del af pensum, der er på fremmedsprog. Man kan på den baggrund overveje, hvorvidt det vil være gavnligt – på den ene eller den anden måde – at opkvalificere de studerendes sprogfærdigheder, evt. ved at gennemgå vigtige fagtermer på fremmedsprog i undervisningen.

I gennemsnit er ca. to ud af tre studerende (62%) enige i, at eksamen hjælper med at fokusere på det vigtigste i faget, men kun lidt over halvdelen (53%) er enige i, at underviserne tydeliggør hvilke dele af undervisningsindholdet der indgår i eksamen. Man bør måske overveje at være mere eksplicit omkring eksamensrelevant indhold, både fordi de stude-

rende ser det som en hjælp til at fokusere på det vigtigste i faget, og fordi eksamen på den måde kan fungere som mere og andet end test og evaluering, men som noget, der i højere grad er med til at rammesætte undervisningen.

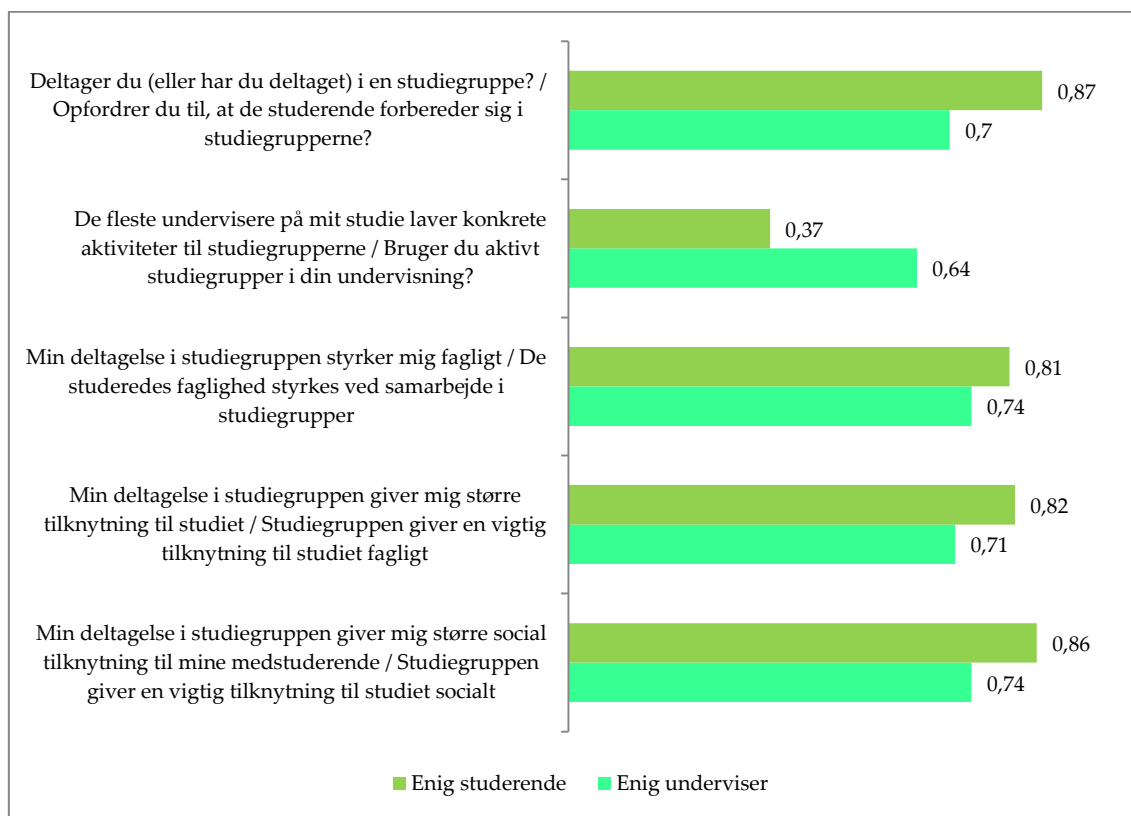
Hvad angår opgaveskrivning så er de studerende i langt højere grad end underviserne enige i, at de afleverer grundigt gennearbejdede opgaver. Den store forskel peger på et didaktisk spændingsfelt, hvor de studerende ikke lever op til de forventninger som underviserne har til opgaverne, men samtidig har de studerende en forståelse af forventningerne til opgaverne, at de vurderer dem som gennearbejdede. I så fald bør disse forventninger tydeliggøres, så de studerende både kender kriterierne for opgaverne, og ved hvordan de skal indfri dem. I gennemsnit er under halvdelen (42%) af de studerende enige i, at underviserne giver hjælp til at skrive opgaver. I tråd hermed er det i gennemsnit også kun lidt over halvdelen af underviserne, der er enige i, at de bruger en del af deres undervisning på at understøtte de studerende i at skrive opgaver, og to ud af tre undervisere er i gennemsnit enige i, at de forklarer resultater fra prøver, eksamener og opgaver.

7 Socialt perspektiv

Her præsenteres resultater vedrørende de studerendes studiegrupper. Der er naturligvis andre sociale former på universitetet; fredagsbar, læsekredse, interessegrupper og lignende. Vi har valgt at fokusere på studiegrupper, da vi er interesserede i at relatere det sociale perspektiv til selve undervisningen og ikke de mange øvrige sociale tilbud de studerende kan deltage i.

7.1 Studiegrupper

Resultaterne vedrørende de studerendes studiegrupper er vist som en oversigt i figur 3 og efterfølgende uddybet og kommenteret.

Figur 3: Deltagelse i og udbytte af studiegrupper - oversigt over de studerendes og underviseres svar

De fleste studerende er enige i, at de deltager (eller har deltaget) i studiegrupper (87%). Kun studerende på Fysik adskiller sig herfra, hvor kun ca. halvdelen (47%) er enige heri, se tabel 23. De fleste undervisere opfordrer også til, at de studerende forbereder sig i studiegrupper. Dog er det under halvdelen af underviserne, der er enige i, at de opfordrer til det på følgende tre uddannelser: Fysik, Medicin, og Odontologi. På de to sidstnævnte er der,

på trods af at under halvdelen af underviserne har opfordret til det, en stor andel af de studerende (henholdsvis 95% og 86%), der deltager (eller har deltaget) i en studiegruppe.

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Deltager du (eller har du deltaget) i en studiegruppe?	80%	93%	97%	96%	87%	47%	95%	86%	100%	87%
Opfordrer du til, at de studerende forbereder sig i studiegrupperne	80%	70%	92%	100%	74%	39%	48%	41%	84%	70%

Tabel 23: Deltagelse i og opfordring til studiegrupper

De bivariate analyser viser, at de studerende, der er startet direkte på universitetet efter afsluttet ungdomsuddannelse i mindre grad benytter sig af studiegrupper. Derudover har studerende større tendens til at deltage i studiegrupper i starten af deres studie. Endelig har kvindelige studerende en smule større tendens til at deltage i studiegrupper end mandlige.

Vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt underviserne laver konkrete opgaver eller aktiviteter, der skal løses i studiegrupperne tegner der sig et broget billede. Billedet er broget i den forstand, at der er stor forskel på om underviserne er enige heri. Kun 16% af underviserne på Odontologi er enige mens 100% af underviserne på Informationsteknologi er enige her, se tabel 24. Det skyldes muligvis store forskelle ikke kun i fagenes indhold men også deres metoder og arbejdsprocesser. Der er tilsvarende store forskelle i de studerendes svar, og for ca. halvdelen af uddannelserne er der i høj grad overensstemmelse med undervisernes svar: Folkesundhedsvidenskab, Fysik, Medicin og Odontologi. For Historie og Biologi er der stor uoverensstemmelse mellem de studerendes og undervisernes svar, da langt flere undervisere end studerende er enige i, at de laver opgaver, der skal løses i studiegrupperne.

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
De fleste undervisere på mit studie laver konkrete aktiviteter til studiegruppe	31%	36%	59%	64%	9%	28%	24%	8%	77%	37%
Laver du ofte opgaver, der skal løses i studiegrupper i din undervisning? ⁸	76%	90%	92%	100%	65%	26%	31%	16%	78%	64%
Forskel	-45%	-54%	-33%	-36%	-56%	2%	-7%	-8%	-1%	-27%
Bruger du aktivt studiegrupper i din undervisning?	84%	90%	83%	100%	59%	37%	22%	28%	72%	64%

Tabel 24: Opgaver og aktiviteter i studiegrupper

⁸ Spørgsmålene til underviserne er besvaret med ja/nej mens de studerende er besvaret på 11-punkts skalaen

De bivariate analyser viser, at de studerende oplever i højere grad, at underviserne laver konkrete aktiviteter til studiegrupper jo lavere karaktergennemsnit de har fra deres adgangsgivende uddannelse. Analyserne viser også, at jo kortere tid de studerende har været indskrevet des mere enige er de i, at underviserne laver konkrete aktiviteter til studiegrupper, hvilket kan skyldes, at undervisere muligvis har større tendens til at lave aktiviteter i begyndelsen af studiet.

For underviserne er der i de to spørgsmål sammenhæng med erfaring som underviser. De erfarne undervisere bruger i højere grad studiegrupperne aktivt i undervisningen, ligesom de også oftere laver opgaver til studiegrupperne.

Vedrørende spørgsmålet om det faglige udbytte af studiegrupper er både studerende og undervisere generelt enige i, at deltagelse i studiegrupper styrker fagligheden – i gennemsnit henholdsvis 81% og 74%. Det er bemærkelsesværdigt, at Medicin og Odontologi har en markant uoverensstemmelse, hvor de studerende i højere grad end underviserne er enige i, at deltagelse i studiegrupper styrker deres faglighed, mens Historie har den 'omvendte' uoverensstemmelse, hvor underviserne i højere grad end de studerende er enige i, at deltagelse i studiegrupper styrker deres faglighed.

Disse forskelle afspejler muligvis forskellige fagkulturer. I de fag, hvor underviserne angiver, at de bruger studiegrupper forholdsvis sjældent, Odontologi og Medicin (se tabel 24) er underviserne også mere kritisk indstillet over for udbyttet af studiegrupper (se tabel 25). Interessant er det dog, at de studerende fra Medicin og Odontologi er meget enige i, at deres deltagelse i studiegrupper styrker dem fagligt.

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Min deltagelse i studiegruppen styrker mig fagligt	58%	67%	73%	96%	86%	84%	93%	85%	88%	81%
De studerendes faglighed styrkes ved samarbejde i studiegruppen	88%	90%	83%	82%	71%	66%	59%	44%	84%	74%
Forskel	-30%	-23%	-10%	14%	15%	18%	34%	41%	4%	7%

Tabel 25: Vurdering af fagligt udbytte af studiegrupper

De bivariate analyser viser, at de studerende, der har ventet et år eller mere inden start på universitetet, har en større tendens til at være enige i, at studiegruppen styrker deres faglighed. Det samme gælder studerende, der har været indskrevet i længere tid og studerende der bruger længere tid på deres studie om ugen. Omvendt har studerende med højere adgangsgivende karaktergennemsnit større tendens til at være uenige i, at studiegrupper styrker deres faglighed.

Vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt deltagelse i studiegrupper giver en faglig tilknytning til studiet, tegner sig i grove træk et lignende billede, hvor samtlige studerende ligger omkring gennemsnittet på 82%, mens underviserne ligger lidt lavere i deres vurdering med et gennemsnit på 71%, se tabel 26.

Vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt deltagelse i studiegrupper giver en social tilknytning til studiet er 86% af de studerende i gennemsnit enige heri. Flere undervisere er også enige heri og gennemsnittet stiger til 74% fra de 65% ved den faglige tilknytning, se tabel 27.

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Min deltagelse i studiegruppen giver mig større tilknytning til studiet	69%	70%	75%	92%	81%	84%	92%	79%	95%	82%
Studiegruppen giver en vigtig tilknytning til studiet fagligt	88%	80%	92%	82%	71%	57%	50%	47%	75%	71%
Forskel	-19%	-10%	-17%	10%	10%	27%	42%	32%	20%	11%

Tabel 26: Studiegrupper og faglig tilknytning til studiet

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Min deltagelse i studiegruppen giver mig større social tilknytning til mine medstuderende	73%	84%	81%	92%	88%	89%	93%	89%	88%	86%
Studiegruppen giver en vigtig tilknytning til studiet socialt	84%	80%	92%	82%	71%	74%	64%	47%	75%	74%
Forskel	-11%	4%	-11%	10%	17%	15%	29%	42%	13%	12%

Tabel 27: Studiegrupper og social tilknytning til studiet

I begge tabeller skiller Medicin og Odontologi sig ud med de største uoverensstemmelser, da de studerende i højere grad end underviserne er enige i, at studiegrupper styrker den faglige såvel som den sociale tilknytning til studiet.

De bivariate analyser viser, at studerende der bruger mere tid på studiet om ugen og studerende med et højere adgangsgivende karaktergennemsnit har større tendens til at være enige i, at studiegruppen giver større tilknytning til studiet.

7.2 Opsamling

Set i et didaktisk udviklingsperspektiv med fokus på at skabe transparens i forholdet mellem undervisning og læring bør følgende fund fra det sociale perspektiv fremhæves:

De fleste studerende (87%) deltager (eller har deltaget) i en studiegruppe og stort set ligeså mange er enige i, at deltagelse i en studiegruppe styrker dem fagligt og giver dem en både en større tilknytning til studiet og en større social tilknytning til medstuderende. I det lys synes studiegrupper at være en fordel både hvad angår det faglige og sociale perspektiv. Uddannelserne imellem er der dog store forskelle på, både hvorvidt underviserne opfordrer til, at de studerende forbereder sig i studiegrupperne, og hvorvidt underviserne laver opgaver, der skal løses i studiegrupperne i løbet af undervisningen. Det kan anbefales, at studerende og undervisere på de enkelte uddannelser reflekterer og diskuterer, hvordan de bedst kan anvende studiegrupperne, som begge parter er enige i, at det er vigtigt at deltage i.

8 Personligt perspektiv

Her præsenteres resultater vedrørende undervisningen, der fokuserer på mere personlige forhold i studiet og ikke direkte på fagligheden. Det personlige perspektiv skal ikke forstås som de studerendes eller undervisernes personligheder, men snarere de studerendes personlige valg og strategier i forbindelse med deres studie og omhandler de studerendes forberedelse til undervisningen, struktur af eget studie og hvor de studerende søger støtte, når de møder modstand eller føler sig usikre på studiet.

8.1 Forberedelse

Her præsenteres resultater vedrørende forberedelse, der giver et indblik i, hvordan de studerende forbereder sig på studiet – herunder læsning af pensum på dansk og fremmedsprog samt oplevelsen af at kunne nå at forberede sig. Dette suppleres med, hvorledes underviserne oplever de studerendes forberedelse.

Der er en generel tendens til, at de studerende i højere grad end underviserne vurderer, at de er velforberedte til undervisningen, se tabel 31. I gennemsnit vurderer næsten tre ud af fire studerende (72%), at de plejer at være velforberedte til undervisningen.

Fordelt over de ni uddannelser er der stor forskel på både de studerendes vurdering af egen forberedelse og undervisernes vurdering af de studerendes forberedelse. Historie har det højeste antal af studerende, der vurderer at være velforberedte (81%), hvor Biologi og Fysik har det laveste antal af studerende, der vurderer at være velforberedte (59%). Fra undervisernes perspektiv har Medicin det højeste antal velforberedte studerende (71%), mens undervisere fra Informationsteknologi kun vurderer, at 9% af de studerende er velforberedte til undervisningen.

Underviserne er i meget høj grad enige i, at det er deres opgave at tydeliggøre for de studerende, hvad der forventes af dem i undervisningen, hvilket er relevant for de studerendes forberedelse. Dette – at underviserne ser det som deres opgave at tydeliggøre hvad der forventes af de studerende – kan være grunden til, at de studerende i høj grad ved, hvordan de skal forberede sig til undervisningen – 82% i gennemsnit. Resultaterne peger dog på et didaktisk spændingsfelt, da under halvdelen af underviserne i gennemsnit ikke mener, at de studerende er velforberedte til undervisningen (43%, tabel 28). Det kan afspejle flere forskellige forhold. Det er muligt, at underviserne ikke får tydeliggjort deres forventninger til de studerende, selv om de mener, at det er deres opgave. Det er også muligt, at de studerende misforstår undervisernes tydeliggjorte forventninger og derfor ikke lever op til undervisernes forventninger.

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Jeg ved hvordan jeg skal forberede mig til undervisningen	83%	91%	88%	86%	84%	80%	83%	71%	68%	82%
Jeg plejer at være velforberedt til undervisning	77%	81%	74%	70%	59%	59%	80%	79%	68%	72%
De er som regel velforberedte til undervisningen	42%	50%	42%	9%	43%	22%	71%	56%	56%	43%
Forskel	35%	31%	32%	61%	16%	37%	9%	23%	12%	29%
I hvor høj grad er du enig i at det er din opgave at tydeliggøre overfor de studerende, hvad der forventes af dem i undervisningen	100%	90%	75%	100%	88%	97%	89%	100%	100%	94%

Tabel 28: Forberedt til undervisningen

De bivariate analyser viser, at studerende med højere adgangsgivende karaktergennemsnit har større tendens til at være enige i, at de er velforberedte til undervisningen. Det samme gælder studerende, der bruger flere timer om ugen på studiet. De kvindelige studerende er, sammenlignet med de mandlige, mere enige i, at de er velforberedte til undervisningen. For underviserne gælder det, at de kvindelige vurderer sig mere enige end de mandlige i, at de studerende er velforberedte til undervisningen.

Uddybende spørgsmål vedrørende de studerendes forberedelse (se tabel 20) viser, at andelen af studerende, der læser al primær litteratur inden undervisning varierer omkring halvdelen (51%) for alle ni uddannelser, bortset fra studerende på Fysik, der skiller sig ud med kun 28%. Tilsvarende viser tabellen, at andelen af studerende, der skaffer sig viden udover pensum og forbereder sig sammen med medstuderende, også varierer omkring halvdelen for alle ni uddannelser, bortset fra studerende på Informationsteknologi, der i højere grad skaffer sig viden udover pensum (72%) og bortset fra studerende på Medicin, der i højere grad forbereder sig sammen med andre medstuderende (62%).

	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Jeg læser alt undervisningsmaterialet inden undervisningen (primær litteratur).	64%	64%	67%	45%	41%	28%	51%	51%	48%	51%
Jeg skaffer mig viden andre steder end pensum.	49%	41%	55%	72%	50%	53%	48%	41%	36%	49%
Jeg forbereder mig sammen med medstuderende.	30%	35%	33%	55%	40%	44%	62%	52%	55%	45%

Tabel 29: Elementer i de studerendes forberedelse

De bivariate analyser viser, at de kvindelige studerende i højere grad end mandlige angiver, at de læser alt undervisningsmateriale inden undervisningen. Analyserne viser også, at jo flere timer de studerende bruger på studiet om ugen jo mere enige er de i, at de læser alt undervisningsmateriale inden undervisningen. Jo kortere tid de studerende har været indskrevet, i jo højere grad angiver de, at de læser alt undervisningsmateriale inden undervisningen. Det kan skyldes flere faktorer, men det er ikke usandsynligt at både mængden og sværhedsgraden af undervisningsmaterialet øges gradvist i løbet af studiet, hvilket kan have betydning for, at det med tiden bliver vanskeligere at nå at læse det hele inden undervisningen.

De studerende, som har mindst en forælder med en lang videregående uddannelse, er i højere grad enige i, at de forbereder sig sammen med medstuderende. Jo flere timer de studerende bruger om ugen på studiet jo mere enige er de i, at de forbereder sig sammen med medstuderende. Jo længere tid de studerende har været indskrevet, og jo højere deres adgangsgivende karaktergennemsnit er, jo større tendens har de til at være enige i, at de søger viden fra andre steder end pensum. Denne tendens ses også hos mandlige studerende, der i højere grad end kvindelige, er enige i, at de søger viden andre steder end pensum. Samtidig angiver de mandlige studerende i højere grad, at de kun læser det undervisningsmateriale, de finder relevant. De kvindelige studerende angiver oftere end mandlige, at de har svært ved at nå at læse pensum.

Tid er en væsentlig faktor i de studerendes forberedelse og i gennemsnit svarer lidt over halvdelen (59%), at de ofte har svært ved at nå at læse pensum, se tabel 33. De studerende på Folkesundhedsvidenskab topper med 71%, der svarer, at de er enige i, at de ofte har svært ved at nå at læse pensum.

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Jeg har ofte svært ved at nå at læse pensum	54%	58%	58%	62%	59%	63%	59%	46%	71%	59%
De studerende giver ofte udtryk for at de ikke kan nå at læse alt inden undervisning	65%	40%	67%	9%	43%	27%	49%	59%	47%	45%
Forskel	-11%	18%	-9%	53%	16%	36%	10%	-13%	24%	14%

Tabel 30: Tid til forberedelse

De bivariate analyser viser, at kvindelige studerende, i højere grad end de mandlige, angiver at de har svært ved at nå at læse pensum.

Som nævnt er størstedelen af de studerende - i gennemsnit 82% - enige i, at de ved, hvordan de skal forberede sig til undervisningen. Det skyldes muligvis, at underviserne

forklarer, hvordan de skal forberede sig, da ca. tre ud af fire undervisere er enige i, at det er deres opgave at forklare de studerende, hvordan de skal forberede sig til undervisningen.

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Jeg ved hvordan jeg skal forberede mig til undervisningen	83%	91%	88%	86%	84%	80%	83%	71%	68%	82%
I hvor høj grad er du enig i at det er din opgave at forklare de studerende hvordan de skal forberede sig til undervisningen?	88%	90%	75%	82%	77%	59%	71%	75%	78%	77%

Tabel 31: At vide hvordan man skal forberede sig

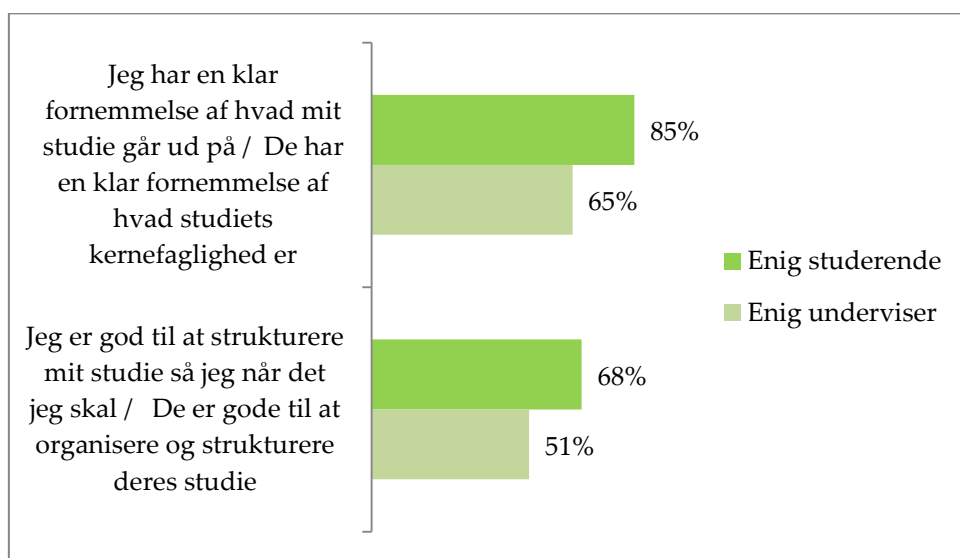
Det kan grundet en stor mængde læsestof og et tilsvarende tidspres være nødvendigt at prioritere sin læsning og forberedelse. Resultaterne viser, at lidt under halvdelen (46%) af de studerende i gennemsnit kun læser det undervisningsmateriale, som de finder relevant. Ca. to ud af tre undervisere (67%) på tværs af uddannelserne er enige i, at de studerende kun læser det, der er relevant, og er således mere kritiske overfor de studerendes indsats, se tabel 35.

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Jeg læser kun det undervisningsmateriale jeg finder relevant	39%	32%	45%	48%	44%	53%	51%	44%	61%	46%
De studerende læser kun det de finder relevant	58%	60%	75%	82%	49%	69%	80%	72%	56%	67%
Forskel	-19%	-28%	-30%	-34%	-5%	-16%	-29%	-28%	5%	-21%

Tabel 32: Prioritering af relevant litteratur

8.2 Struktur

For at kunne strukturere eget studie er det en forudsætning, at man som studerende har en klar fornemmelse af, hvad studiet går ud på. Dette svarer i gennemsnit 85% af de studerende, at de er enige i, at de har. Færre undervisere vurderer, at de studerende har en klar fornemmelse af fagets kernefaglighed, i gennemsnit 65%, se figur 4.

Figur 4: Forståelse for fagets kernefaglighed og evne til at strukturere eget studie

I de to følgende tabeller er resultater fra figur 4 fordelt over de ni uddannelser, og her er det bemærkelsesværdigt hvor stor variation, der er uddannelserne imellem.

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Jeg har en klar fornemmelse for hvad mit studie går ud på	72%	90%	86%	73%	90%	90%	96%	99%	66%	85%
De studerende har en klar fornemmelse af hvad fagets kernefaglighed er	58%	70%	75%	36%	51%	61%	76%	84%	70%	65%
Forskel	14%	20%	11%	37%	39%	29%	20%	15%	-4%	20%

Tabel 33: Forståelse for fagets kernefaglighed - fordelt over uddannelser

Der er en klar tendens til, at studerende på professionsuddannelserne (Odontologi og Medicin) og i lidt mindre grad studerende fra de klassiske akademiske fagdiscipliner (Fysik, Biologi, Historie) har en meget klar fornemmelse af, hvad deres studier går ud på. Derimod er studerende på de forholdsvis nye, mere tværdisciplinært orienterede uddannelser (Uddannelsesvidenskab og Folkesundhed) i mindre grad sikre på hvad studiet går ud på. Det peger muligvis på, at det ikke er nemt at etablere en bestemt "fagidentitet" for nye uddannelser – uanset om uddannelsen er orienteret mod humaniora /samfundsvidenskab (Uddannelsesvidenskab) eller medicin/sundhed (Folkesundhed). Derudover tvivler underviserne, på alle studierne, lidt på, at de studerende ved, hvad deres fag handler om.

De bivariate analyser viser, at et højere karaktergennemsnit på den adgangsgivende eksamen har en positiv sammenhæng med, hvor klar en fornemmelse de studerende har af, hvad deres studie går ud på. Lignende sammenhæng ses også hos de studerende, der har været indskrevet i længere tid og jo flere timer de studerende bruger om ugen på deres studie.

Enig i %	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Jeg er god til at strukturere mit studie så jeg når det jeg skal	66%	63%	68%	76%	59%	61%	76%	85%	62%	68%
De er gode til at organisere/strukturere deres studie	54%	50%	33%	18%	37%	53%	71%	75%	64%	51%
Forskel	12%	13%	35%	58%	22%	8%	5%	10%	-2%	17%
I hvor høj grad er du enig i at det er din opgave at understøtte de studerende i at organisere og strukturere deres studie?	80%	70%	67%	91%	62%	52%	44%	72%	63%	67%

Tabel 34: De studerendes evne til at strukturere eget studie

I tabel 29 ses, at ca. 2/3 (68%) af alle studerende angiver, at de er gode til at strukturere deres studie. For underviserne er det i gennemsnit kun ca. hver anden (51%), der er enige i, at de studerende er gode til at strukturere deres studie. På informationsteknologi og Nordisk sprog og litteratur vurderer de studerende i langt højere grad end underviserne, at de er gode til at strukturere deres studie.

Underviserne er også blevet spurgt om, hvorvidt de ser det som deres opgave at understøtte de studerende i at strukturere og organisere deres studie, og der er en betydelig variation i deres svar, hvilket muligvis skyldes forskellige fagtraditioner og studiekulturer. På informationsteknologi er de fleste undervisere (91%) enige i, at det er en del af deres opgave, hvorimod under halvdelen af underviserne på Medicin ser det som deres opgave at understøtte de studerende i at strukturere deres studie.

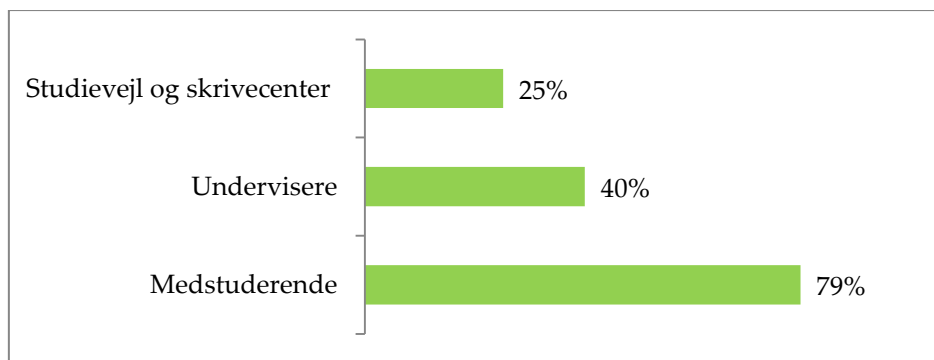
Resultaterne viser ingen tydelig sammenhæng mellem de undervisere, der ser det som deres opgave at understøtte de studerendes struktur, og de studerende der oplever sig selv som gode til at strukturere deres studie.

De bivariate analyser viser, at jo højere karaktergennemsnit de studerende har fået på deres adgangsgivende eksamen jo større tendens har de til at erklære sig enige i, at de er gode til at strukturere deres studie. Kvindelige studerende vurderer sig selv bedre til at strukturere deres studie end de mandlige studerende gør. Jo flere timer de studerende bruger på deres

studie jo mere enige er de i, at de er gode til at strukturere deres studie. Jo mere erfaring underviserne har, i jo højere grad er de enige i, at det er deres opgave at understøtte de studerende i at strukturere og organisere deres studie.

8.3 Studiestøtte

Aarhus Universitet udbyder forskellige studiestøttende tilbud, som de studerende kan benytte sig af, når de oplever problemer eller udfordringer i forbindelse med deres studie. Figur 5 viser, at langt de fleste studerende vurderer, at de bruger deres medstuderende, når de møder udfordringer. Kun ca. en femtedel søger hjælp hos studievejledning og/eller skrivecenter. Dette kan skyldes flere forhold. Muligvis har de studerende ikke kendskab til disse støttefunktioner og sandsynligvis foretrækker de studerende at få hjælp hos nogen de kender fra studiet – først og fremmest medstuderende og dernæst undervisere.

Figur 5: Hvor de studerende søger hjælp

I tabel 30 er resultaterne uddifferentieret på de ni uddannelser, og det ses, at variationen mellem uddannelserne er forholdsvis lille.

	Udd	Hist	Nor	It	Bio	Fys	Med	Odo	Folk	Gns
Medstuderende	73%	80%	72%	90%	81%	79%	81%	86%	72%	79%
Undervisere	47%	46%	39%	45%	41%	45%	33%	47%	19%	40%
Studievejledning, skrivecenter o.l.	22%	23%	35%	32%	25%	26%	21%	18%	21%	25%

Tabel 35: Hvor de studerende søger hjælp - fordelt over uddannelser

De bivariate analyser viser, at jo længere tid de studerende har været indskrevet, jo større tendens har de til at søge hjælp hos studievejledning, skrivecentre og lignende. Dette kunne tyde på, at de studerende først efter nogen tid på studiet bliver opmærksomme på disse støttende tilbud. Jo kortere tid de studerende har været indskrevet, jo større tendens har de til at søge hjælp hos underviserne. En praksis de måske er vant til fra deres ungdomsuddannelse.

Det synes at være en generel tendens, at studerende først og fremmest søger hjælp og støtte hos medstuderende, i begyndelsen hos underviserne og først senere hos studievejledning og/eller skrivecenter. Resultaterne er ikke overraskende, da studerende i deres dagligdag har mest kontakt med medstuderende og i mindre grad med underviser – mens de er nødt til aktivt at opsøge eller lave aftale med studievejledning eller skrivecenter. Ikke desto mindre kan det ses som et problem, at hovedparten af de studerende (75%, se tabel 30) ikke bruger studievejledning/skrivecenter når de oplever problemer eller udfordringer i forbindelse med deres studie.

8.4 Opsamling

Set i et didaktisk udviklingsperspektiv med fokus på at skabe transparens i forholdet mellem undervisning og læring bør følgende fund fra det personlige perspektiv fremhæves:

I gennemsnit er de fleste studerende enige i, at de har en klar fornemmelse af, hvad deres studie går ud på, men kun to ud af tre (68%) mener, at de er gode til at strukturere deres studie, så de når det de skal. Kun halvdelen (51%) af underviserne er enige heri, og det varierer meget uddannelserne imellem, hvorvidt underviserne mener, at det er en del af deres opgave at understøtte de studerende i at strukturere deres studie.

Når de studerende søger hjælp går de fleste først og fremmest til medstuderende og dernæst undervisere. Kun en ud af fire søger hjælp ved studievejledning og/eller skrivecenter. Hvorvidt de studerende ikke har kendskab til de formelle støtteorganer kan undersøgelsen ikke udsige noget om, men analyserne viser, at jo længere tid de studerende har været indskrevet på studiet jo større tendens har de til at søge hjælp ved studievejledning og/eller skrivecenter.

Når studerende først og fremmest søger hjælp og støtte hos medstuderende tyder det på, at såkaldte tutor-programmer, hvor mere erfarne studerende kommer og vejleder nye studerende, er et konstruktivt alternativ til mere formel støtte og rådgivning. Det er øjensynligt nemmere for studerende at henvende sig til andre studerende.

De fleste studerende (82%) ved, hvordan de skal forberede sig til undervisningen og ca. tre ud af fire (72%) vurderer, at de plejer at være velforberedte til undervisningen. Dette er i gennemsnit kun under halvdelen (43%) af underviserne enige i, hvilket tyder på, at de studerende ikke indfrier underviserens forventninger - men er disse forventninger tydeliggjort overfor de studerende? Kun ca. tre ud af fire undervisere er enige i, at det er deres opgave, at forklare de studerende, hvordan de skal forberede sig til undervisningen, mens stort set alle undervisere (94%) er enige i, at det er deres opgave at tydeliggøre, hvad der forventes af de studerende i undervisningen. Tallene antyder nogle interessante didaktiske spændingsfelter i form af ret forskellige oplevelser af undervisningen. Blandt andet at stort

set alle underviserne mener, at det er deres opgave at tydeliggøre, hvad der forventes af de studerende. Samtidig er det kun 59% af de studerende, der mener, at underviserne tydeliggør læringsmål (tabel 11). En klar forståelse af forventninger til læringsmål må ses som et vigtigt element ift. at kunne forberede sig hensigtsmæssigt.

9 Samlende perspektiver

Set i et didaktisk udviklingsperspektiv kalder undersøgelsens resultater på en større grad af gennemsigtighed, hvor studerende og undervisere i fællesskab er mere eksplicite om deres forståelser og forventninger. Forskellige spørgsmål rejser sig på baggrund af resultaterne. Eksempelvis strukturering af eget studie. Hvordan kan det gribes an? Hvad vil det sige at være velforberedt til undervisningen, og hvordan bliver man det? Hvordan forstår studerende de af underviserne formulerede læringsmål, og hvordan forfølger de dem? Hvornår og hvordan er en skriftlig opgave grundigt gennemarbejdet? Hvad er succeskriterierne herfor, og er der progression fra forrige afleverede opgave? Undersøgelsens resultater stiller indirekte disse og lignende spørgsmål, der er relevante for udvikling af studie- og undervisningsaktiviteter. Spørgsmål som fagmiljøerne kan have gavn af at diskutere – studerende og undervisere imellem.

Rapporten peger på, at det ikke er tilstrækkeligt, at undervisere underviser i *et fag*. Resultaterne påviser vigtigheden af at undervise i *studiet af et fag*, da det netop er gennem de studerendes *studie* af faget, de tilegner sig viden, færdigheder og kompetencer indenfor det specifikke fagområde. At fokusere på, hvordan man studerer et fag, og ikke kun faget i sig selv, kræver en tydelighed eller transparens i forhold til hvilke læringsstrategier de studerende skal anvende og udvikle, og herunder er det vigtigt at tage hensyn til både det faglige, det sociale og det personlige perspektiv.

10 Oversigt over figurer og tabeller

Figur 1: Den didaktiske trekant, hvor pilene illustrerer det dobbelte blik, der tilvejebringes ved at både undervisere og studerende iagttager de tre kategorier: underviser, studerende og indhold.	10
Figur 2: Studerendes vurdering af eget tidsforbrug på studiet	18
Figur 3: Deltagelse i og udbytte af studiegrupper - oversigt over de studerendes og underviseres svar	34
Figur 4: Forståelse for fagets kernefaglighed og evne til at strukturere eget studie	43
Figur 5: Hvor de studerende søger hjælp	45
Tabel 1: Baggrundskarakteristika for studerende.....	15
Tabel 2: Valg af studie pga. faglig interesse (studerende-mørkegrøn, underviser-lysegrøn)	16
Tabel 3: Valg af studie pga. løn og jobsikkerhed	16
Tabel 4: Studerendes forventninger og tvivl	17
Tabel 5: Undervisernes forventninger til de studerendes gennemførsel af studiet..	17
Tabel 6: Baggrundskarakteristika for undervisere	19
Tabel 7: De studerendes fremmøde I.....	21
Tabel 8: De studerendes fremmøde II.....	22
Tabel 9: Spørgsmål i undervisningen	23
Tabel 10: Interesse i undervisningen	24
Tabel 11: Læringsmål i undervisningen.....	24
Tabel 12: Studerendes private mediebrug i undervisningen	25
Tabel 13: De studerendes private mediebrug i undervisningen - fra et underviserperspektiv	25

Tabel 14: Studerendes forventninger til det faglige niveau	26
Tabel 15: Fagligt niveau vurderet af studerende og undervisere.....	27
Tabel 16: Forståelse af pensum på dansk	27
Tabel 17: Forståelse af pensum på fremmedsprog	28
Tabel 18: Eksamen fokuserer på det vigtigste i faget	29
Tabel 19: Tydeliggørelse af eksamensrelevant indhold	29
Tabel 20: Aflevering af opgaver - studerende og undervisere.....	30
Tabel 21: Støtte til opgaveskrivning fra underviser	31
Tabel 22: Feedback på eksamen og opgaver.....	31
Tabel 23: Deltagelse i og opfordring til studiegrupper	35
Tabel 24: Opgaver og aktiviteter i studiegrupper.....	35
Tabel 25: Vurdering af fagligt udbytte af studiegrupper.....	36
Tabel 26: Studiegrupper og faglig tilknytning til studiet	37
Tabel 27: Studiegrupper og social tilknytning til studiet.....	37
Tabel 28: Forberedt til undervisningen	40
Tabel 29: Elementer i de studerendes forberedelse	40
Tabel 30: Tid til forberedelse.....	41
Tabel 31: At vide hvordan man skal forberede sig.....	42
Tabel 32: Prioritering af relevant litteratur	42
Tabel 33: Forståelse for fagets kernefaglighed - fordelt over uddannelser	43
Tabel 34: De studerendes evne til at strukturere eget studie	44
Tabel 35: Hvor de studerende søger hjælp - fordelt over uddannelser	45

11 Referencer

- Aarhus Universitet (2011). *Rapport nr. 1: Studiemiljø 2011 – Aarhus Universitet*. Online <http://www.e-pages.dk/aarhusuniversitet/230/>
- Aarhus Universitet (2013). Optagelsesstatistik 2013. Online http://medarbejdere.au.dk/fileadmin/www.au.dk/uddannelse/kvalitetsarbejde/Studiestatistik/2013/Optagelsesstatistik_2013.pdf
- Aarhus Universitet (2014a). Optagelsesstatistik 2014. Online http://medarbejdere.au.dk/fileadmin/www.au.dk/uddannelse/kvalitetsarbejde/Studiestatistik/2014/2014_Optagelsesstatistik.pdf
- Aarhus Universitet (2014b). *Studiemiljø 2014 - Undersøgelse af studiemiljøet ved Aarhus Universitet - Hovedresultater og nøgletal*. Rapport nr. 1 Aarhus Universitet. Online <http://www.e-pages.dk/aarhusuniversitet/964/html5/1/>
- Aarhus Universitet (2015a). *Bestand af ordinære bachelor- og kandidatstuderende pr. 1. oktober 2010 til 2015*. Online http://medarbejdere.au.dk/fileadmin/www.medarbejdere.au.dk/studieadministration/Studienoegletal_og_statistik/2015/Bestand_0110_2010_2015_301015.pdf
- Aarhus Universitet (2015). Optagelsesstatistik 2015. Online http://medarbejdere.au.dk/fileadmin/www.medarbejdere.au.dk/studieadministration/Studienoegletal_og_statistik/2015/2015_Optagelsesstatistik.pdf
- Biggs, J. & Tang, C. (2011). *Teaching for Quality Learning at University: What the Student Does* (4. ed.). Berkshire: Open University Press
- Collins, D. (2003). Pretesting Survey Instruments: An Overview of Cognitive Methods. *Quality of Life Research*. Vol. 12, No. 3 (May, 2003), pp. 229-238. DOI: 10.1023/A:1023254226592
- Davis III, C.H.F., Deil-Amen, R., Rios-Aguilar, C. & González Canché, M.S. (2012) *Social media and higher education: A literature review and research directions*. Report printed by the University of Arizona and Claremont Graduate University. Online file:///C:/Users/au269177/Downloads/fulltext_stamped.pdf
- Entwistle, N., Skinner, D., Entwistle, D. & Orr, S. (2000). Conceptions and Beliefs About "Good Teaching": An integration of contrasting research areas. *Higher Education Research & Development*, 19(1), 5-26. DOI: 10.1080/07294360050020444

EVA (2016). *Styrk de studerendes udbytte. Inspiration til at arbejde med de studerendes studieintensitet*. København. Online <https://www.eva.dk/projekter/2015/studieintensitet-hvordan-leverer-de-videregaende-uddannelser-fuldtidsuddannelser/hent-udgivelser/styrk-de-studerendes-udbytte/download>

Groves, R.M. & Peytcheva, E. (2008) The Impact of Nonresponse Rates on Nonresponse Bias: A Meta-Analysis. *Public Opinion Quarterly* (2008) 72 (2): 167-189.
DOI:10.1093/poq/nfn011

Jank, M. og Meyer, H. (2006). *Didaktiske modeller - Grundbog i didaktik*. Gyldendal

Junco, R. (2012). The relationship between frequency of Facebook use, participation in Facebook activities, and student engagement. In *Computers and Education*, 58(1), 162–171.
DOI:10.1016/j.compedu.2011.08.004

Lassesen, B. (2011). *Student approach to learning: An empirical investigation of factors associated with student approach to learning*. Aarhus: Business and Social Sciences, Aarhus University.

Reimer, D. & Pollak, R. (2010). Educational Expansion and Its Consequences for Vertical and Horizontal Inequalities in Access to Higher Education in West Germany. *European Sociological Review*, 26(4), 415-430. DOI: 10.1093/esr/jcp029

Ryan, R.M. & Deci, E.L. (2000). Intrinsic and Extrinsic Motivations: Classic Definitions and New Directions Contemporary. In *Educational Psychology* 25, 54–67. DOI:10.1006/ceps.1

Schmidt, M. & Bargel, T. (2015): *International Student Survey in Europe. Concept, background and dimensions of the questionnaire*. Hefte zur Bildungs- und Hochschulforschung (79), Arbeitsgruppe Hochschulforschung, Universität Konstanz

Styrelsen for Videregående Uddannelser (2014). *Fra 13 skalaen til 7-trinsskalaen*. Online <https://www.optagelse.dk/vejledninger/pdf/Fra-13-skalaen-til-7.pdf>

Thomsen, J. P. (2012). Exploring the heterogeneity of class in higher education: Social and cultural differentiation in Danish university programmes. In *British Journal of Sociology of Education*, 33(4), 565-585. DOI:10.1080/01425692.2012.659458

12 Appendix

	Andel af mænd			Andel med STX		
	NiHE	Optagelsesstatistik ¹ (gennemsnit 2013, 2014, 2015)	Difference	NiHE	Optagelsesstatistik ¹ (gennemsnit 2013, 2014, 2015)	Difference
Udd	23	25	2	72	62	10
Hist	46	64	18	89	78	11
Nor	16	26	10	82	79	3
IT	83	94	11	61	51	10
Bio	38	42	4	75	76	1
Fys	71	82	11	73	65	8
Med	33	33	0	82	79	3
Odo	18	23	5	77	71	6
Folk	1	12	11	91	85	6

Tabel A 1: Sammenligning mellem Optagelsesstatistik og NiHE sample.

¹ Tallene er gennemsnit fra alle tre årgange (Bachelor årgang 2013, 2014, 2015), på det tidspunkt de er blevet optaget på deres respektive studier på Aarhus Universitet (se Aarhus Universitet 2013, 2014a og 2015b). Afgivelser mellem NiHE undersøgelsen kan skyldes selektiv nonresponse og/eller frafald fra studiet. Muligvis falder flere mandlige studerende eller studerende der ikke har besøgt en STX fra. For årgangene 2013 og 2014, der er i anden og tredje år af deres uddannelse, er en hvis andel af frafald sandsynlig. Derfor benyttes optagelsestal kun som pejlemærker.

